

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Liubliana, petek 18. februarja 1938

Cena posamezni številki din 1.50

Unifikacija zakonov

Večina vseh zakonov, ki smo jih dobili po preobratu, se je zlasti utemeljevala s tem, da bo z novim zakonom napravljen konec pravnemu kaosu in da bo veljal za vso Jugoslavijo en zakon. Puščamo čisto na stran vprašanje, če se je to z enotnimi novimi zakoni tudi doseglo, ker je pač znano, da se ti niso v vsaki pokrajini enako tudi izvajali. Le prepogosto se je pripetilo, da se je n. pr. novi zakon izvajal v Sloveniji z vso natančnostjo, dočim je v drugih pokrajinah ostal le bolj na papirju. Težke izgube so zaradi tega trpeli gospodarski ljudje iz Slovenije.

Unifikacija zakonov je bila tudi v resnici živa potreba in zlasti gospodarski ljudje so bili vedno za to, da vlada v vsej Jugoslaviji en zakon. Kajti s tem je tudi šele postala Jugoslavija enotno gospodarsko ozemlje. S tem pa je tudi šele bila dana možnost, da se razvijeta industrija in trgovina.

Na unifikaciji zakonov torej nihče ni bil tako zelo zainteresiran kakor gospodarski ljudje. Baš te pa se je pri izdaji novih unificiranih zakonov najmanj vprašalo za nasvet. Vsa beseda je bila prepuščena le juristom, ki so mogli sicer spraviti zakone raznih v Jugoslaviji veljavnih pravnih sistemov v sklad, ki pa pri tem prav nič niso gledali na to, če bo ta unifikacija tudi narodnemu gospodarstvu v prid.

Nič čudnega zato ni, če so novi unificirani zakoni sicer res uvedli en zakon v državi, katerega pa niso mogli biti veseli gospodarski ljudje, ker so se pač ti zakoni sklenili mimo in brez gospodarskih ljudi. Posledica tega je bila, da so ti zakoni najmanj zadovoljili gospodarske ljudi, katerim bi morali predvsem pomagati. Usodna napaka je bila pač v tem, da se je skušalo z novim unificiranim zakonom doseči le formalno unificiranje zakonov, da pa se ni nič gledalo na to, če bo ta unifikacija tudi koristna gospodarstvu.

Glavna napaka pa je bila, da se ni pri unifikaciji zakonov prav nič gledalo na to, da bi se ti poenostavili, da bi bili zakoni samo okvirni, v katerih bi imele dovolj prostora za razmah vse posebnosti pokrajin. Ker so se poleg tega pri nas dostikrat menjali režimi, so ostali na zakonih tudi vplivi teh režimov, ki se niso med seboj vedno skladali, temveč so si bili tudi v ostrem nasprotju. Vpliv režimov pa je povzročil tudi pogosto menjavo zakonov, a tudi mnogo preveliko naglic, s katero so se delali in odglasovali novi zakoni. Ne redko se je tudi pripetilo, da so bili celo zakoni, ki so globoko posegali v gospodarsko življenje, sprejeti in brez spremembe odglasovani zaradi strankarske discipline. Pod tako silnimi nestrokovnimi vplivi nastali zakoni so naravno uničevali kakovost zakonov in povzročili ne enkrat, da so bili zakoni izvedljivi šele potem, ko so se podprli z raznimi novelami, pravilniki in avtentičnimi tolmačenji.

S tem pa je logično rasla moč birokracije, ki je postajala tem bolj potrebna, čim slabše je bil izdelan zakon in čim težje se je izvajal. Kajti samo birokracija je mogla tolmačiti zakone, da so se mogli ti izvajati. Nakrat je dobila birokracija oblast, do katere ni

kakor ni imela nobene pravice. Priznati je treba, da je birokracija znala to priliko dobro izkoristiti in da enkrat zadobljene oblasti ni več izročila. Naši politiki bi mogli marsikaj povedati, kako so se dostikrat zaman borili proti birokraciji, ki jim je zrasla čez glavo.

Tako so se pri nas unificirali zakoni pod vplivom birokracije, ne pa pod vplivom gospodarskih ljudi. Posledica tega je, da imamo velikansko hipertrofijo zakonov, da pa imamo res dobrih zakonov le malo. Zato tudi ni dala unifikacija onih rezultatov, kakor jih je pričakovala jugoslovanska javnost in zato gospodarstvo zaradi unifi-

kacije zakonov ni napredovalo, temveč se je kljub vsem napakam unifikacije zakonov moglo le zaradi svoje zdrave strukture še nekako ugodno razvijati. Seveda so bile pri tem potrebne težke žrtve, ki bi si jih mogli prihraniti, če bi se od vsega početka unificirali zakoni pod vplivom gospodarskih ljudi. Brez teh žrtv — in dostaviti moramo: zelo nepotrebnih žrtv — bi mogla naša podjetja vse drugače razviti svoje poslovanje in doseči uspehe, ki jih dostikrat niso mogla doseči le zaradi napak v naših zakonih. Takšna je objektivna slika naše unifikacije zakonov.

Ponavljamo še enkrat: unifikacija zakonov je z gospodarskega stališča potrebna, toda unifikacija ne sme biti niti birokratična in tudi ne centralistična, kot je seveda birokraciji zlasti dobrodošla. Naloga unifikacije je, da olajšuje zamenjavo blaga, da služi dvigu gospodarstva, da omogoča napredek vseh gospodarskih sil naroda, da skratka zbira in dviga gospodarske sile v narodu.

Unifikacija zakonov bi se zato smela izvajati le s sodelovanjem gospodarskih ljudi. Če se ni tako delalo doslej, naj se pa dela v bodoče, ker drugače ne bomo nikdar dosegli, da bo unifikacija zakonov v resnici državi v korist.

Z velikim odobravanjem je bil sprejet referat predsednika Saviča ter mu izrečena za njegov trud iskrena zahvala. Istočasno je bilo sklenjeno, da se pošlje g. predsedniku vlade naslednja brzojavka:

»Gospodu dr. Milanu Stojadinoviću, predsedniku ministrskega sveta,
Beograd.

Na današnji seji smo sprejeli z največjim zadovoljstvom referat predsednika g. Nedeljka Saviča o konferenci, ki ste jo blagovolili sklicati ter z zahvalo pozdravljamo Vaše naročilo, verujoč, da bodo naše upravičene zahteve čimprej ugodno rešene. Centralno predstavništvo zvez trgovskih združenj.«

Nato je poročal predsednik Zveze trgovskih združenj iz Ljubljane Stane Vidmar o pripravah za ljubljanski kongres. Njegovo poročilo je sprejela konferenca z velikim odobravanjem in nato soglasno sklenila, da bo vsedržavni kongres trgovcev kr. Jugoslavije dne 11. in 12. junija v Ljubljani. Zvezi trgovskih združenj se naroča, da vse potrebno za kongres pripravi.

Dnevni red kongresa je določen takole:

11. junija bo predkonferenca, na kateri podajo delegati vseh zvez poročila o stanju trgovine na njihovih območjih.

12. junija pa bo slavnostno zborovanje.

13. junija ogled gospodarskih ustanov in podjetij v Ljubljani in Sloveniji ter razni izleti.

Referate za kongres morajo izdelati posamezne zveze in jih v določenem roku predložiti Zvezi v Ljubljani in Centralnemu predstavništvu v Beogradu, ki bo o njih razpravljalo na svoji prihodnji seji, ki bo maja meseca v Beogradu.

Nato je seja razpravljala še o raznih stanovskih vprašanjih ter se je pri tem konstatirala popolna soglasnost vseh zvez v državi. Ponovno so se delegati zahvalili predsedniku Saviču za njegovo neutrudno in požrtvovalno delo.

Istočasno je bilo s posebnim zadovoljstvom sprejeto, da so odločilni krogi s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem na čelu začeli uvidevati nujnost hitrega reševanja važnih gospodarskih vprašanj, kakor so jih razložile trgovske organizacije. Z njih ugodno rešitvijo bo pomagano vsemu gospodarstvu v državi.

Nato je bila vseskozi plodna seja Centralnega predstavništva zaključena.

Seja Centralnega predstavništva Referat predsednika Nedeljka Saviča

V nedeljo je bila seja Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj v Banjaluki. Seje so se poleg delegatov posameznih zvez udeležili v posebno odličnem številu trgovci iz vrbaske banovine. Ljubljansko zvezo trgovskih združenj je zastopal njen predsednik Stane Vidmar, ki je bil od zborovalcev posebno toplo pozdravljen. Glavna točka dnevnega reda je bila poleg poročila predsednika Centralnega predstavništva Nedeljka Saviča določitev dnevnega reda in kraja ter dneva letošnjega vsedržavnega trgovskega kongresa. Ljubljano je doletela čast, da je bila soglasno določena kot letošnje kongresno mesto.

Sejo Centralnega predstavništva je vodil predsednik Zveze trgovskih združenj vrbaske banovine Rajko Dimitrijević. Po kratkem pozdravu je dal besedo predsedniku Saviču, ki je podal obširen referat o delu Centralnega predstavništva ter o stanju in potrebah trgovine. Iz njegovega z veliko pozornostjo sprejetega referata posnemamo:

Centralno predstavništvo pa tudi vse organizacije trgovstva so se silno prizadevale, da se popravi stanje naše trgovine in da se zboljšajo gospodarske razmere. Če se to ni doseglo, potem ni krivda na nas, temveč so krive razmere v katerih živimo. Odkar smo se trgovci začeli organizirati, smo imeli celo vrsto konferenc in se-

stankov, pa tudi dva velika vsedržavna kongresa, na katerih smo podrobno označili vse svoje potrebe in zahteve. Zal pa nam niso šli odločujoči čimtelji na roko in naše zahteve niso bile sprejete, še manj pa izvedene, pa čeprav bi bila njih izvedba samo v korist celoti in našemu narodnemu gospodarstvu. Namesto da bi se podpirale že delujoče gospodarske stroke, se je skušal doseči gospodarski napredek z ustvarjanjem umetnih gospodarskih združenj, z ustvarjanjem privilegirane trgovine in pospeševanjem tudi onega zadrugištva, ki opravlja samo izrazito trgovske posle. Tako so bile ustanovljene in pospeševane tudi nabavljalne zadruge. Na stotine milijonov so bile odvzete gospodarstvu in dane tem zadrugam, ki so največja konkurenca trgovcev. Na drugi strani pa so se morale trgovske organizacije boriti proti navalu tujega kapitala. Ne smatramo danes kol tuje one Nemece, Madžare in Žide, ki že od nekdanj živje med nami, temveč le one tuje, ki so prišli v zadnjih letih čez mejo in ki so se pri nas silno dobro vgnezdili. Ti zaslužijo pri nas ogromne vsote, pa čeprav delujejo dostikrat tudi s prav neznačilnim kapitalom. Nadalje je naša nacionalna trgovina silno trpela zaradi veleblagovnic, kartelov in industrijskih prodajalnic.

Vse te težkoče pa moramo pomagati in jih tudi bomo.

Konferenca s predsednikom vlade

Nato je poročal predsednik Savič, da ga je povabil k sebi predsednik vlade dr. Stojadinović in ga pozval, naj mu razloži vse težkoče, ki jih morajo premagovati trgovci. Na pobudo Saviča je bila nato konferenca zastopnikov beograjskih trgovcev s predsednikom vlade in na tej konferenci so navedli trgovci vse svoje zahteve. Zlasti pa smo zahtevali:

1. Nabavljalne in konsumne zadruge naj se glede javnih davščin izenačijo s trgovskimi obrati, ker tudi one vodijo danes trgovino. Zato naj se vse njih prodajalnice postavijo pod obrtni zakon.

2. Gospodarska delavnost naj se rezervira za domače sinove ter takoj revidirajo vse dovolitve za zaposlitev, ki so se izdale tujeim.

Pokliče naj se v življenje gospodarski svet, ki bo kontroliral

zaposlitev tujcev in delovanje tujega kapitala.

3. Veleblagovnica »Ta-Ta«, ki je dejansko izključna last tujcev, naj se takoj prepove in zapre. Ta veleblagovnica ne bi smela obstajati niti po novi uredbi o trgovinskih obratih velikega obsega, ker pravno še ni obstajala v trenutku izdaje nove uredbe, po njej pa kljub temu še vedno vodi brezpravno pet trgovinskih strok.

4. Ustanovi naj se odbor za določevanje cen karteliranemu blagu. Za kartelne spore naj se odpravi tajno razpravljanje in uvede javno. V odbor za kontrolo kartelov naj vstopijo tudi zastopniki posameznih trgovinskih strok.

5. Krošnjarenje z vsemi predmeti, zlasti pa z živili, se pa mora popolnoma prepovedati. Prav tako se mora prepovedati tudi vsak

drug način brezpravnega trgovanja.

6. Carinska tarifa naj se strokovnjaško revidira ter naj se k tej reviziji pritegnejo tudi zastopniki strokovnih trgovskih organizacij.

7. Davčni sistem se mora poenostaviti ter vse različne davčne oblike spremeniti v eno. Pavšalno obdačenje naj se uvede za branjeve, lastnike mlekarin ter najbolj revne pripadnike trgovskega stanu.

8. Industrijske prodajalnice se morajo prepovedati. Dokler pa se to ne zgodi, se morajo obdačevati po davčnih odborih v krajih, v katerih poslujejo. Njihovo število se mora določiti in omejiti v razmerju s številom prebivalstva vsakega kraja.

9. Izdana naj se noveli zakona o konkurzu in zakona o prisilni poravnavi izven stečaja, in sicer po predlogu, ki ga je zveza trgovskih združenj že predložila predsedniku vlade.

10. Prav tako naj se izda novela obratnega zakona po predhodnem zaslišanju trgovskih organizacij.

11. Trgovske terjatve za blago naj se izvzamejo iz uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov.

12. Sedanja uredba o delovnem času naj se spremeniti. Prispevki trgovcev za zavarovanje delavcev se ne smejo več zviševati.

Predsednik vlade je pozorno poslušal vse zahteve trgovcev ter dejal, da priznava njih upravičenost. Obljubil je tudi, da se bodo takoj začele proučevati naše zahteve. Na podlagi te obljube verujemo, da se bodo začeli za naše gospodarstvo boljši časi.

Vsedržavni trgovski kongres bo v Ljubljani 11. in 12. junija

Dnevi kongresa so bili na nedeljski seji Centralnega predstavništva v Banjaluki določeni za 11. in 12. junija t. l.

Občni zbor ljubljanskega Združenja trgovcev, ki bo v ponedeljek dne 21. t. m. v veliki dvorani Trgovskega doma, bo uvod v kongresne dneve.

Prvi kongres jugoslovanskega trgovstva je bil leta 1934 v Skoplju v impozantnem oficirskem domu. Udeležba nad 4000 trgovcev je bila verna manifestacija stanovske zavednosti vsega trgovstva v borbi

proti pretiranim bremenom, ki so se takrat nalagala davkoplačevalcem.

Javnost je hotela poslušati upravičene pritožbe gospodarstvenikov, zato so bili na trgu pred oficirskim domom nameščeni ojačevalci, pred katerimi se je zbirala množica ljudi in sledila poteku zborovanja ter mestoma burno pritrjevala posameznim govornikom.

Za predsednika kongresa je bil takrat spontano izvoljen bivši predsednik naše Zveze J. J. Kavčič, ki ga je vodil res prav odlično

in z vso spretnostjo. Čeprav je kongres trajal od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne, je takratni armadni poveljnik in sedanji načelnik gen. štaba general Nedić izredno pazljivo motril vse pojave kongresa ter z vso pozornostjo sledil referatom posameznih delegatov.

Ta kongres, na katerem je bilo Slovencev nekaj nad 100, je napravil takrat na vso javnost globok vtis. Posledice odločnega nastopa trgovstva na tem kongresu niso izostale. Vada Nikole Uzunoviča je prepozno uvidela, da je bil kongres trgovstva iz cele države izraz take solidarnosti in odločnega nastopa, pred katero je treba malo več pozornosti, kakor se mu je takrat pripisovalo.

Drugi kongres je bil v Beogradu leta 1936. — Ogromna Kolarčeva dvorana je komaj sprejela kongresiste. Impozantno število 5000 zborovalcev je bilo ponoven dokaz, da se trgovstvo zaveda svoje misije in da pozna pomen takšnih zborovanj, ki jih posečajo najodličnejši predstavniki gospodarskega sveta in kraljevske vlade. Ta kongres je vodil naš prijatelj Nedeljko Savić z njemu lastno vzorno spretnostjo.

Tretji kongres bo torej pri nas. Ljubljana se dobro zaveda, kaj pomeni tak kongres. Zato se bo pripravila skrbno, da dostojno sprejme zastopnike in tovariše trgovce iz vse države. In ne samo te, sprejeli bomo tudi svoje brate tovariše iz Bolgarije. Prišlo jih bo približno 1000 s posebnimi vlaki, v katerih bodo prenočevali. Tako nam je povedal naš predsednik Stane Vidmar.

Kakor rečeno, smo že v dobi kongresa. Pripravljeni smo na vse, pristočno bomo sprejeli mile in drage goste in jih tudi odpravljali po določenem programu v vse kraje naše lepe domovine. Izvoljeni odbori so že pridno na delu. Priprave za kongres podpira tudi z vso svojo znano uvidevnostjo uprava ljubljanskega velesejma, ki je v stalnem stiku s pripravljalnimi odbori. Ljubljansko Združenje trgovcev bo vsestransko sledilo navodilu pripravljalnega odbora in na vso moč podprlo voditelja odbora Staneta Vidmarja, ki z današnjim dnem prevzema veliko in odgovorno breme. Tudi vse tovariše v drugih krajih prosimo vsestranskega razumevanja in podpore.

Poseben davek na rudarska podjetja

V zvezi z nameravano izdajo novega rudarskega zakona poročajo nekateri, da se namerava uvesti nov davek na rudarsko proizvodnjo. Ta davek bi znašal 1% bruto vrednosti proizvodnje ter bi znašal pri nad 2 milijardni vrednosti vse naše rudarske proizvodnje okoli 25 milijonov din.

Mnenja smo, da bi bilo mnogo bolj pravično in tudi donosno, če bi se obdala le ona podjetja, ki imajo posebno velik čist dobiček, ker zlasti mnogo rudarskih podjetij itak komaj životari.

Italijanska cementna tvornica v Splitu prešla v domače roke

»Jugoslovenski Kurir« poroča, da je majoriteta delnic družbe »Jadransko a. dr. za portland cement« v Splitu prešla v roke naših kapitalistov. Dosedaj je bila družba čisto v italijanskih rokah. Večino delnic je kupila neka domača skupina pod vodstvom industrialca in zborničnega predsednika v Splitu g. Marina Ferića. Cementarno je kupila za 16 milijonov lir ter je 8 milijonov plačala po kliringu, 8 milijonov pa v angh. funtih.

Pogajanja z Italijo za odkup riža

»Jug Kurir« poroča: Vprašanje uvoza riža iz Italije še ni čisto rešeno. Na drugem se-

stanku italijansko-jugoslovenskega stalnega gospodarskega odbora je bil dosežen samo sporazum o kontingentu, ki je bil določen na 25 tisoč ton riža. Mi smo zahtevali, da se ta kontingent razdeli na 18.000 neoluščenega in 7000 ton oluščene-

ga, Italijani pa so hoteli, da bi uvozili le 15.000 ton neoluščenega in 10.000 ton oluščene riža. Poleg tega so zahtevali jugoslov. delegati ugodnejše cene, kakor jih daje Italija Avstriji in Madžarski. Sedaj se vodijo nadaljnja pogaja-

nja med našim in italijanskim zavodom za zunanjo trgovino. Ker bi morali jamčiti, da prevzamemo vseh 2500 vagonov riža, se bo moral najbrže ustanoviti konzorcij naših uvoznikov, ki bo prevzel to jamstvo.

Pokojninsko zavarovanje nameščencev v naši državi

Predavanje glav. ravnatelja PZ dr. J. Vrančiča ob razširjenju zavarovanja na vso državo

Na torkovem večeru ljubljanskega kluba je bilo zanimivo predavanje ravn. Vrančiča o pokojninskem zavarovanju, iz katerega objavljamo najvažnejše podatke.

Odličnega vodjo vsega nameščenskega pokojninskega zavarovanja v državi je pozdravil z jedrnatim uvodom predsednik društva dr. Windischer. Poudaril je pomen tega zavarovanja in uredbe o razširitvi za vse gospodarstvo.

Predavatelj je v svojem lepem in poučnem predavanju najprej opisal dolgo borbo za to zavarovanje, pri katerem ima ljubljanski Pokojninski zavod vso iniciativo. Z uredbo od 29. novembra 1937. se razširja pokojninsko zavarovanje nameščencev na vso državo.

Utemeljil je nato vsestransko akcijo za to uredbo in očrtal njen gospodarski pomen. Ker je bila doslej zavarovalna obveznost v veljavi le za Slovenijo in Dalmacijo, se je položaj gospodarstva v teh dveh pokrajinah precej razlikoval od ostalega in naših nameščencev. Za te so nastajale velike težave, če so se preselili zaradi službe v druge pokrajine, kjer pok. zavarovanje še ni bilo uvedeno. Redkokdaj je tak nameščenec prišel k podjetju, katero bi hotelo prostovoljno plačevati zanj potrebni prispevek. Plačevati so morali nadalje ti nameščenci sami, da ne zgube pridobljenih pravic.

Z izenačitvijo oz. uvedbo pok. zavarovanja v celi državi pa pridobita predvsem celotno slovensko in dalmatinsko gospodarstvo, ki sta doslej edini plačevali ta socialni davek. Če računamo, da je znašal redni pok. prispevek 12% plače in da je večino plačeval službodavec, se pokaže razložno, koliko manj so bila obremenjena podjetja v ostalih pokrajinah.

Važen razlog za akcijo pa je bila tudi možnost, da bi sicer sam ljubljanski PZ izgubil s časom ves pomen in samostojnost, oziroma bi sploh prenehal, kakor nam kaže podoben primer tega zavarovanja v provincah Italije. Z druge strani je deloval za svoj načrt zagrebški SUZOR, ki je hotel pritegniti vse zavarovanje k delavskemu in s svojim mogočnim vplivom že pridobil za to nekega resornega ministra. Zdaj se je pa na poziv o uvedbi pok. zavarovanja obratno vse nameščenstvo izjavilo za samostojnost svojega pokojninskega zavarovanja, ker je spoznalo

velike prednosti avtonomije.

Načrt prvotne uredbe, katerega je sprožil in spraval v izjavo SUZOR, ni ustrezal potrebam in skušnjam PZ. Sestavil se je nato nov načrt, po katerem bi se plačevala k ostalemu zavarovanju samo razlika, nato pa načrt, da bi 3% pobiral SUZOR in jih potem vračal Pokojninskemu zavodu. Ob takim stanju se je poskušala uveljaviti samo delna uredba. Končno pa je izšla lani 29. novembra celotna uredba, ki uvaja vsedravnno pok. zavarovanje s sistemom samostojnih zavodov. Obveljali so glavni naši predlogi. Dela za uvedbo vodi ljubljanski PZ.

Pomen te uredbe je velik, vendar pa uredba ne zadovoljuje do celga zahtevam PZ, ker je temu okrnila območje za vso južno Dalmacijo z Dubrovnikom. Stvarne ko-

risti nameščencev so dosežene že s tem, da se ohrani neodvisnost od delavskega pokojninskega zavarovanja.

V sistemu SUZORja bi 10 tisoč nameščencev proti 800 tisočem delavcev ne imelo nobene besede, zlasti ne pri sklepih centrale. Pa tudi sama renta se temeljito razlikuje. Pri PZ doseže renta lahko din 3850 na mesec, v delavskem zavarovanju pa za zavarovalno dobo do 500 tednov največ din 288 in nad 500 tedni zavarovanja dobi pravico največ do rente din 432 ali 36% zaslužka. Nič rente pa ne daje delavsko pok. zavarovanje vdovi, marveč dobiva le za tri leta malenkostno podporo, otroci pa le do 16. leta. Nadalje so razlike v stopnjenju. Pri PZ se renta stopnjuje letno za 2%, da doseže lahko 110%, dočim ostane v delavskem vedno na 36%.

Združitev obeh vrst pok. zavarovanja je bila nemogoča tudi zato, ker področje urejata dva zakona, dalje zaradi višinske razlike v plačah. Tehnično bi združitev poslov ne bila mogoča in režija se ne bi poenostavila in pocenila, ker bi nameščenska stroka še dalje zahtevala posebne uradniške moči. Razen omenjenih posebnosti, se ne bi mogla skupno urejati razvrstitev v plačilne razrede.

Pri nameščencih so v navadi redni mesečni oz. se upoštevajo letni prejemi, pri delavstvu samo tedenski. Zato plačujejo premije prvi naprej, drugi pa konec meseca. In še nekaj je takih razlik, različni so predpisi, zastaranja, vračun mesecev in tednov itd.

Važna pa je za stroko tudi

gospodarska urejenost,

zlasti če upoštevamo izterjevanje prispevkov in višino zaostankov. Pri PZ znaša neizterjana vsota samo 3'6 milijona din ali 1% nasproti mnogo večjemu zaostanku pri SUZORju. Upravni stroški se s tem skrčijo do 10% in dobe nameščenci nazaj 90% svojega denarja kot pokojnino. SUZOR te višine ne bi garantiral.

Druge akcije

Kot posebna akcija je bil znan poskus, da bi se združilo pokojninsko zavarovanje nameščencev z bolniškim zavarovanjem pri Merkurju in drugod. Temu pa ni primerna struktura članstva v obeh sistemih, oziroma so pri PZ zavarovane stroke in poklici (novinarji, rudarji, pomorci, godbeniki, odvetniki in lekarniški nameščenci itd.), ki jih tam ni.

Razlogi za samostojno pokojninsko zavarovanje so zmagali hkrati zaradi glasovanja samih nameščencev. Odpadli so tudi kompromisni predlogi, zlasti centralizacija, pri kateri bi se ob 50 tisočih članov morda znižala režija od 10 na 6%. Proti centralizaciji pa govori vprašanje o izterjavi prispevkov po vsej državi in tudi nevarnost birokratizacije. Brez dvoma bi v sistemu nastala ohlapnost in bi bili mnogi zavodi pasivni kot že pri SUZORju. Posledice bi bile manjše rente. Za dajanje kreditov bi potrebovali poseben aparat v večjih središčih, ki bi morda ne bil vedno zanesljiv; zahteve bi se večale, nastal bi tudi boj za vpliv na vrhovno upravo. Sam sistem okrožnih odborov bi ne bil prakti-

čen in kmalu bi spet zahtevali vsi samostojnost.

PZ pa je bil tudi proti vsaki zvezi zavodov, ker že vsaka zveza postane kmalu centrala. Predlagali smo skupne konference. Ustanovljen je bil sedaj svet pokojninskega zavarovanja in načeto je vprašanje skupnega rezervnega fonda. Nevarnosti skupnega fonda so pa zelo majhne in sicer predvsem zato, ker znaša avstrijski dolg ljubljanskega PZ sam 30 milijonov din in si tega dolga nihče ne želi v centralo.

Izvajanje uredbe

Uredba iz l. 1937., ki se zdaj uvaja, je žal odzvela PZ južno Dalmacijo. Okrožje Dubrovnika je velik del dosedanje enote, s katero ga družijo zavarovalno-tehnične vezi. Prevzeli smo skupni dolg iz Avstrije, ki še ni urejen. Dobiti bi bili morali 6 milijonov zlatih kron, dobili pa smo 400.000 din in 1.100.000 Kč iz nepremičnin, ki jih na našem ozemlju starega zavoda ni. Za valoriziranje rent, ki bi jih v Dalmaciji moral za dobo pred l. 1938. plačevati ljubljanski Pokojninski zavod, morajo prispevati novi zavarovanci Dalmacije s svojimi premijami. Novi prispevki bi se ne mogli dati Sarajevu in zato sedanja porazdelitev teritorija po uredbi ne bo mogla obveljati. Prav tako pa so posebno vprašanje mornarski nameščenci, zavarovani pri Pokojninskem zavodu.

Organizacijska naloga PZ

Po uredbi je dana ljubljanskemu zavodu naloga, da organizira podobne zavode v vsej državi. Približno število nameščencev se računa s 50 tisoči, utegne pa biti manjše. Za Beograd se prijavlja članstvo po tej oceni in doseže morda 25 do 26 tisoč, Zagreb 20; Sarajevo pa doteka zelo slabo in ne bo doseglo svojih 8 tisočev. Morda je tam razmerje z delavstvom drugačno in ne 100:8, kakor pri nas.

Minister za soc. resor je predavatelju že obljubil, da v kratkem imenuje direktorje novih zavodov in ti potem izberejo uradnike. Za vse tako izbrano uradništvo novih zavodov se bo vršila v Ljubljani štela za pokojninsko zav. stroko.

PZ pospešuje te priprave, ker bi bil ob veliki preobloženosti zadovoljen, če bi se čimprej mogel rešiti sedanje časti centralizacije.

Z uvedbo pok. zavarovanja nameščencev za vso državo je prišel tudi čas in bo dana možnost, da se rešijo mnoga važna vprašanja, tako: zavarovanje trgovskih sodelavnikov, strojnikov, zobnih tehnikov, vprašanje samostojnosti nameščenske boln. blagajne, unifikacija vseh zavarovanj za nameščence, sklenitev in ureditev mednarodnih pogodb itd. Stroka ima doslej le konvencije z Italijo, Nemčijo, Avstrijo, Češkoslovaško. Dalje so potrebna ureditve razna zavarovanja za prehod v druge poklice, varovanje pravic, stik med vrstami zavarovanj. Treba je urediti zvezo z uza-konjenim zavarovanjem za odvetnike, notarje, zdravnike, trgovce in obrtnike in pa varstvo pridobljenih pravic, po možnosti z delno rento. Po glavni sedanjosti zmagi je tako ostalo agilnemu slovenskemu Pok. zavodu še precej nalog, ki si jih bo prizadeval uspešno rešiti.

Politične vesti

Avstrijska vlada se je preosnovala v smislu Hitlerjevih zahtev. Popolnoma se sicer Hitlerjeve zahteve niso izpolnile, ker sta inter-venirale v Berlinu Francija in Anglija, toda v glavnem je Hitler dosegel, kar je hotel. Notranji minister v novi vladi je narodni socialist Seyss-Inquart, ki je dobil tudi javno varnost. Dodelitev javne varnosti notranjemu ministru je bila deloma omiljena s tem, da je še naprej šef javne varnosti dr. Skubl, ki je Sušnikov človek. Tudi vojnega ministrstva niso dobili narodni socialisti, zato pa je imenovan za dr. tajnika za industrijo nar. socialist polkovnik v p. Stepski-Doliwa, ki bo skrbel, da se bo tudi avstrijska industrija prilagodila nemški oborožitveni štiriletki. Nadalje je kot minister brez portfelja imenovan nar. soc. Gleise-Horstenau, zunanji minister dr. Schmidt pa je tudi znan kot simpatizer nar. socialistov. Narodni socialisti so torej prodrli v avstrijsko vlado in nobenega dvoma ni, da bodo v njej igrali vedno bolj pomembno vlogo in sčasoma dosegli tudi to, česar sedaj še niso mogli doseči.

Tuji listi sicer komentirajo, da je avstrijska neodvisnost še vedno ohranjena in da je Sušnik dosegel mnogo, toda te tolažbe so precej naivne. Dejstvo je, da ni dobil Sušnik nikjer resne podpore, ko so nastopili nar. socialisti s svojimi radikalnimi zahtevami. Zunanje-političnim presenečenjem nar. socialistov se tudi to pot ni znala Evropa upreti, kakor pravilno konstatira »Neue Zürcher Zeitung«.

Avstrija bo sedaj vodila zunanjo politiko, kakor je zahtevala Berlin, ter je zato pričakovati, da bo izstopila iz Zveze narodov, se pridružila protikomunističnemu bloku, predvsem pa opustila vsako politiko zblizanja s Češkoslovaško. Skupna politika podonavskih držav je sedaj pokopana.

Italijanski vladni krogi so s spremembo v Avstriji zadovoljni ter naglašajo, da avstrijsko vprašanje odslej ne bo več motilo italijansko - nemškega sodelovanja. Avstrijska neodvisnost pa da bo še naprej ohranjena, ker spada med temelje italijanske nemškega dogovora. Tudi v Rimu so torej silni optimisti.

Avstrijska vlada je amnestirala vse narodne socialiste. Vsi, katerim so bile pokojnine ali podpore ukinjene ali zmanjšane, dobe te zopet povrnjene v polnem obsegu.

Novi avstrijski notranji minister Seyss-Inquart je odpotoval v Berlin, kjer ga bo sprejel Hitler.

Novi avstrijski notranji minister Seyss-Inquart je prevzel ministrstvo ter v svojem nagovoru na uradništvo krepko podčrtal, da o političnih vprašanjih odloča samo on. Od uradništva pričakuje, da bo po tradicijah nemškega naroda in avstrijske domovine izpolnilo svojo dolžnost. Nagovor notranjega ministra, še bolj pa njegov potovanje v Berlin, dokazuje, da se je hitlerizacija Avstrije začela.

Italija je baje sklenila z Nemčijo tajni dogovor, da bo Nemčija pet let respektirala neodvisnost Avstrije.

O Hitlerjevem sestanku s Sušnikom se poročila iz londonskih najbolje informiranih diplomatskih krogov tudi naslednje: Do sestanka je prišlo na pobudo Mussolinija, ki je hotel, da je avstrijsko vprašanje urejeno, preden sklene sporazum z Anglijo. Sušnik je bil postavljen od Hitlerja pred alternativno, da sprejme njegove pogoje (troje najvažnejših ministrstev za politično moč zasedejo narodni socialisti) ali pa ne prevzame Hitler nobenega jamstva za bodoče postopanje avstrijskih narodnih socialistov.

Kakšne posledice bo imel sestanek Sušnika s Hitlerjem, o tem niso vsi edini, soglasno mnenje pa je, da so največ izgubili monarhisti in legitimisti ter ono krilo krščanskih socialistov, ki so propagirali zblizanje z delavstvom. Tudi ilegalni narodni socialisti so hudo razočarani.

Sovjetski odpravnik poslov Butenko, čegar »ugrabitev« v Bukarešti je povzročila toliko razburjenja, se je pojavil v Rimu, kamor je pobegnil, ker se ni hotel pokoriti ukazu iz Moskve in se vrniti v Rusijo. Butenko je izjavil, da ni več boljševik.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da mora imeti Amerika ne le eno vojno brodogradnjo, temveč dve, da bo enako zaščitena tihomorska ko atlantska obala države.

Kitajske čete so dosegle v zapadnem šantungu pomembno zmago in osvojile mesto Cining, ki je sedaj že četrta menjalo gospodarja.

Pomorska razorožitvena konferenca ne bo sklicana, ker so v Washingtonu mnenja, da bi bila sedaj neoportuna.

Vilko Weixel, šestdesetletnik

Dne 25. t. m. obhaja svojo šestdesetletnico mož, ki je igral zadnjih 30 let ob naši narodni meji zelo pomembno vlogo, naš Vilko Weixel. Leta 1908. je otvoril v Mariboru malo papirno trgovino, ki se je razvila do današnje cvetoče veletrgovine in knjigovodske industrije. Kljub ogromnemu naporu za razcvit svojega malega podjetja do sedanjega velepodjetja, v katerem je zaposlenih nad 40 ljudi, je našel jubilant še vedno dovolj časa za udeleževanje na društvenem in organizatoričnem polju. Že pred vojno je bil eden glavnih ustanoviteljev Slov. trgovskega in obrtnega društva in mu pridobil več članov v mestu in okolici, bil pa je tudi agilen član Dramatičnega društva, Ciril-Methodove družbe itd.

Po prevratu, ko je pripadel Maribor Jugoslaviji, je prišla zanj nova doba, doba ogromnega dela. Že takoj l. 1919. je bil izvoljen za predsednika gremija trgovcev. To naporno funkcijo je izvrševal za največje marljivostjo polnih 15 let. Reorganiziral je pisarno in postavil poslovanje na modernejšo in izpremembi razmer primerno podlago. Pri svoji borbenosti za interese trgovskega stanu se ni strašil niti kazenskih paragrafov, niti kupčijskega bojkota nekkih krogov, niti zamere za desne ali leve, neustrašno se je povsod boril za blagor trgovstva in gospodarstva vobče.

Ustvarjajoči njegov duh pa s tem še ni miroval. S pomočjo gremijskega tajništva je ustanovil l. 1925. bolniško blagajno za trgovce in obrtnike, ki je edina te vrste v državi, l. 1927. pa je ustanovil Posmrtniško zavarovalnico »Trgovsko samopomoč«. Kot pevec je poklical v življenje trgovski pevski zbor, snoval je ustanovitev sanatorija za trgovstvo in zadrage za zgradnjo palače »Trgovsko-obrtniško-industrijskega doma«, za kar pa med prizadetimi sloji ni našel potrebnega razumevanja.

Razen tega je opravljal za časa svoje predsedniške dobe še druge važne gospodarske funkcije. Bil je občinski svetnik, svetnik Zbornice za TOI, odbornik, podpredsednik in nekaj let tudi predsednik Zveze trgovskih gremijev za dravsko banovino. Udeleževal se je pri Narodni banki, Mestni hranilnici, Posojilnici, pri bolniški blagajni in nameščence itd. ter bil vedno povsod mož na mestu kot mož dela in velike iniciativnosti.

Ko se je leta 1934. umaknil s predsedniškega mesta Zdrženja trgovcev, je prepustil večino svojih funkcij mlajšim močem. Še vedno pa vodi kot predsednik Bolniške blagajne trgovcev in obrtnikov, Trgovsko samopomoč in Slovensko trgovsko društvo v Mariboru.

In ko si, dragi Vilko, dosegeš in zdrav in še vedno poln delovne energije svojo šestdesetletnico in obenem tridesetletnico svojega lepega podjetja, se s hvaležnostjo in priznanjem spominjamo Tvojih velikih zaslug zlasti za trgovski stan ter Ti po burnem poklicnem in stanovsko-organizatoričnem delu žele številni Tvoji prijatelji še mnogo srečnih in uspehov polnih let,

Za 400 milijonov din železniških nabav v Italiji?

Prometni minister dr. Spaho je odpotoval v Italijo v spremstvu pomočnika inž. Schnellerja. Kakor poročajo iz Beograda, je njegovo potovanje v zvezi z namero, da se v Italiji naroče razne nabave za naše železnice v skupni višini 400 milijonov din. Dr. Spaho bo zato obiskal razne tovarne, ki izdelujejo lokomotive, vagoni in drugi železniški material. Minister dr. Spaho bo obiskal tudi Firenco, kjer je najmodernejši kolodvor Evrope.

Kontingentiranje hmeljske letine v CSR

Tudi pri nas bi bilo to potrebno

Zastopniki češkoslovaških hmeljarskih organizacij so se na seji dne 3. februarja 1938 v poljedelskem ministrstvu v Pragi izrekli soglasno za kontingentiranje t. j. za določitev one količine hmelja, ki se sme vsako leto izročiti prometu. Ta količina hmelja se naj določi na podlagi domače porabe in predvidene potrebe za izvoz. Spremembo provenienčnega zakona, ki se mora vsekakor novelirati še letos, bi bilo to izvedljivo na ta način, da bi pristojna oznamovalnica po svojem zaupniku iz vsake produkcijske občine prevzela v oznamovanje le določene količine hmelja. Višina kontingenta in način izračunavanja se morata seveda še določiti in se bo o tem razpravljalo v okviru organizacije.

Obenem s to določbo pa se mora tudi odrediti, da se ostanek hmeljske pridelke, ki ne bo pripuščen k oznamovanju, ne sme uporabiti niti v domačih pivovarnah, niti izvoziti v inozemstvo. To določbo bo lahko spravili v sklad s provenienčnim zakonom.

Jasno je, da ima takšno kontingentiranje letine prednost pred omejitvijo hmeljskih nasadov. Kontingentiranje hmeljske letine pa bo potrebno zlasti v letih hmeljske nadprodukcije, medtem ko bo v letih bolj pičlega pridelka lahko odpadlo. Do vsake nove letine se lahko temeljito pripravi ter učinkuje zato zanesljiveje, kakor omejitev hmeljskih nasadov, ker se tudi pri zmanjšanem obsegu hmeljskih nasadov doseže lahko z bog povprečnega večjega donosa obilna letina, da je njeno vnovčenje po rentabilnih cenah združeno s težkočami.

Kontingentiranje hmeljske letine ima namen, prilagoditi ponudbo hmeljarjev povpraševanju po hmelju. Doslej pa je bilo večinoma vedno tako, da se je ponujalo mnogo več hmelja v nakup, kakor ga je mogla trgovina plasirati, kar je imelo za posledico slabe hmeljske cene, ki dostikrat niso krile niti pridelovalnih stroškov. S kontingentiranjem pa se bo vzpostavilo zopet ravnovesje med proizvodnjo in konsumom hmelja, ker se bo postavilo na trg samo toliko hmelja, kolikor se ga potrebuje doma v državi in kolikor se ga lahko izvozi v tujino po cenah, ki se izplačajo. Na ta način se bodo avtomatično regulirale hmeljske cene, ki ne bodo krile samo izdatkov pridelovanja, temveč bodo nudile hmeljarjem tudi nekaj dobička. S tem pa bo postalo hmeljarstvo zopet rentabilno.

Kontingentiranje pa se mora pozdraviti tudi s stališča pogajanj, ki so v teku med srednjeevropskimi produkcijskimi državami, ker dokazuje, da je Češkoslovaška pripravljena doprinesiti tudi praktično svoj delež k zboljšanju položaja na svetovnem hmeljskem trgu.

Sedaj je treba samo še počakati, kakšno stališče bodo zavzeli k narčtu kontingentiranja češkoslovaški hmeljarji, ker so mnogi med njimi z ozirom na napovedano uradno omejitev hmeljskih nasadov že prostovoljno opustili nekaj nasadov.

Kakor vidimo, se v vseh državah resno dela na zboljšanju položaja hmeljarjev, ki so zašli zaradi rastoče produkcije hmelja zopet v težaven položaj. Zlasti neugodno za hmeljarje vseh produkcijskih držav je bilo l. 1937., ker so se hmeljske cene zaradi obilne letine po vsem svetu močno približale cenam v letih težke hmeljske krize, ki je bila posledica nadprodukcije hmelja in trajala dolga 4 leta od 1929—1932. Cene, ki so jih dosegali lani hmeljarji v posameznih državah (n. pr. Jugoslavija—Bačka

din 6'—, Poljska din 8'— itd.), niti od daleč ne krijejo vseh stroškov pridelovanja hmelja ter najresneje ogrožajo obstoj hmeljarstva.

Ako produkcijske države ne morejo podpreti svojih hmeljarjev z izdatnimi denarnimi podporami ter jih tako obvarovati težke gospodarske škode, ki jim jo bo povzročila nastopajoča nova hmeljska kriza, je edino pametno, da jim pomagajo s strogimi zakonskimi določili, s katerimi naj se regulira površina hmeljskih nasadov, predvsem pa hmeljarstvo omeji zopet na stare strnjene hmeljske okoliše, ki pridelujejo res priznано prvovrstno blago. Hmeljski nasadi izven teh okolišev pa se naj odpravijo z ozirom na to, ker pridelujejo le manjvredno blago, na ta način, da se jim odvzame vsaka zaščitna znamka.

Takšna stroga določila bi bila potrebna predvsem v naši državi, v kateri se producira mnogo preveč hmelja, ki ga moramo skoraj stoodstotno izvažati v tujino, radi česar smo izročeni na milost in

nemilost tujim kupcem, ki na vse mogoče načine izkoriščajo naš neugodni gospodarski položaj. Razen tega je ves hmelj, ki se prideluje izven Savinjske doline, brez izjeme le blago slabše vrste, ki na svetovnih hmeljskih tržiščih samo kviri renome prvovrstnega savinjskega hmelja, na domačem tržišču pa z nelojalno konkurenco ubija ceno savinjskemu hmelju.

Po zaslugi kratkovidnih činiteľjev pa je dobilo to manjvredno izvensavinjsko hmeljarstvo pred dvema letoma celo zaščitno znamko, s katero sedaj resno ogroža staro renomirano savinjsko hmeljarstvo.

Zato je nujno potrebno, da se ta krivica takoj popravi ter zaščitna znamka za izvensavinjski hmelj zopet odpravi! To je tudi v interesu našega narodnega gospodarstva, ker je bolje, da rešimo propadati staro svetovnoznano savinjsko hmeljarstvo, kakor da s širjenjem hmeljskih nasadov v neprikladnih legah uničimo vse hmeljarstvo zbog nerentabilnosti!

Vprašanje povračila vojne škode

Zapostavljanje jugoslovanskih državljanov iz sedaj italijanskega Primorja, Istre ter iz Koroške

V Mariboru obstoji že dolgo vrsto let posebna organizacija vojnih oškodovancev iz sedaj italijanskega Primorja, Istre ter iz Koroškega, ki si prizadeva, da bi za svoje člane priborila vojno odškodnino, katero bi morala država po mirovni pogodbi povrniti. Organizacija, ki je že nešteto krat na odločujočih mestih v tej zadevi intervenirala ter

je dobila tudi že vse mogoče obljube,

je sedaj izdala posebno obširno spomenico o tem vprašanju. V tej spomenici opozarja uvodoma, da se stvar zavlačuje že 20 let od nastanka naše države. Velos, ko bomo slavili 20letnico svobodne Jugoslavije, pa bi bil že tudi čas, da se to vprašanje enkrat za vselej spravi z dnevnega reda. Položaj vojnih oškodovancev zlasti v italijanskega bojišča je bil že med vojno obupen. Že v prvih dneh so izgubili vse imetje ter so morali bežati samo v tem, kar so nosili na sebi, v varno zaledje, kjer so propadali in stradali po taboriščih. Ko se je vojna končala, niso hotele italijanske okupacijske oblasti dovoliti povratka vojnim beguncem slovenske narodnosti, medtem ko so se Italijani lahko vrnili. Tri leta je čakalo 11.000 ljudi v taborišču v Strnišču pri Ptuj na povratek. Ko so prišli domov, so našli vse razdejano, pa so mnogi razočarani odšli iz rodne kraja ter so se podali s trebuhom za kruhom v Jugoslavijo, zlasti zaradi tega, ker

Vsi ti

so izgubili pravico do vojne odškodnine.

Prav tako pa tudi železničarji in uradniki, ki so dobili v Jugoslaviji službe, pa so opustili svoja skromna imetja v Italiji. Prav enaka pa je tudi usoda koroških vojnih oškodovancev. Ko so nastopili boji za Koroško, je podivjana avstrijska soldateska izvršila nešteto požigov in uničevanj na slovenskem ozemlju. Naši ljudje so pretrpeli ogromno škodo, zlasti oni, ki so morali pustiti na Koroškem vse ter so si rešili samo golo življenje. Naše upravne oblasti so dale to škodo uradno preceniti ter so zagotovile

polno vojno odškodnino vsem oškodovancem. To odškodnino pa je dolžna plačati

naša država,

prav tako, kakor jo je plačala Italija svojim državljanom in Avstrija na Koroškem svojim ljudem. Naša država je uredila vojno odškodninske zadeve z zakonom o vojni škodi leta 1922. Ta zakon pa ni veljal za celo državo, temveč je bil omejen le na prebivalce ozemlja bivše kraljevine Srbije in Črne gore, vsi ostali jugoslovanski državljani pa so bili izključeni. Država je takrat izdala stanovalec na ozemlju obeh navedenih pokrajin za 4 milijarde obveznic vojne škode ter jih s tem dobro podprla. Že leta 1923. je bil narodni skupščini predložen predlog, da je država dolžna izplačati vojno škodo tudi oškodovancem iz Primorske, Istre in Koroške ter je parlament sprejel tudi tozadevno resolucijo. Prijave in vse gradivo je zbiralo ministrstvo za socialno politiko, vendar se vse do leta 1931. zadeva ni premaknila naprej. Na podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 18. marca 1931. je bila vsem prizadetim oškodovancem priznana v načelu pravica do vojne odškodnine, vendar je žalobog ostalo vse zopet pri načelnem sklepu, do uresničenja pa ni prišlo. Koliko znaša ta škoda? Po prijavah znaša vsa škoda 25 milijonov 775.605, od česar pa odpade na predvojno zlato valuto 15.000.000 din. Največ bi tedaj znašala ta škoda

60.000.000 din,

morda celo manj. Končni znesek bo mogoče ugotoviti samo s posebno cenitvijo komisij, ki bodo morale posamezne prijave presoјati, upoštevati pa bo treba vsekakor tudi škodo, ki so jo prizadeti zaradi nepotrebnih zavlačevanj tega vprašanja že imeli. Saj so v teku 20 let že samo na obrestih ogromno izgubili. Znižala se bo pa celotna postavka zaradi tega, ker so mnogi oškodovanci po fašistih, katerih prijave so priklopljene ostalim, že v velikem delu prejeli odškodnino, katero je Italija plačala. Bo treba tedaj še največ kakih 50 milijonov, pa bo tudi to vprašanje, ki prizadete upravičeno razburja, končno rešeno.

Maribor porabi največ elektrike v državi

Mestno električno podjetje je v Mariboru izdalo zanimivo statistiko za leto 1937. Iz poročila je razvidno, da je Maribor glede porabe elektrike na prvem mestu v državi. Na vsakega Mariborčana in okolice, ki stanuje na teritoriju mestnega električnega podjetja, odpade na leto 400 kW ur, dočim odpade v Ljubljani samo 120 kW ur. V letu 1937. je znašala poraba toka 24 milijonov 490.000 kW ur. Prirastek v primeri z letom 1936. znaša 3.920.000 kW ur ali 19%. Na novo je bilo lani priključenih 232 hiš, število odjemalcev se je povečalo za 797 ter je narastlo na skupno 13.210. Priključilo se je na novo 3876 zarnic, 171 likalnikov, 158 raznih aparatov ter 537 motorjev s skupnim učinkom 1530 ks. Montiranih je bilo 968 novih števecov. Ulična razsvetljava se je izpopolnila za 29 svetilk ter žari sedaj v Mariboru 1064 velikih uličnih žarnic.

Maribor se lahko ponaša predvsem z ogromnim številom elektromotorjev, katerih ima 4290 v obratu ter razvijajo skupaj 14.500 ks. Maribor ima danes vso svojo industrijo in večjo obrt stoodstotno elektrificirano. Nenavadno veliko porabo električnega toka je pripisati predvsem visoko razviti mariborski tekstilni industriji, ki je največji odjemalec. To industrijo pa si je zopet pridobila mestna občina s pametno tarifno politiko, tako da se danes ne izplača tekstilnim tovarnam postavljati lastnih agregatov, četudi morajo imeti za svoje obrate potrebne parne kotle. Investicija in obrat lastnih elektrarn bi bila dražja, kakor pa je tok, katerega jim dobavlja mestno električno podjetje. Poleg tega pa je tudi tok za zasebno uporabo v Mariboru eden najcenejših v celi državi.

Mestno električno podjetje ima v tem letu velike načrte ter stremi predvsem za tem, da bi razširilo svoje omrežje tudi na Slovenske gorice. Elektrifikacija Slovenskih goric bi bila ogromnega gospodarskega, pa tudi nacionalnega pomena, saj je Avstrija vse svoje obmejno ozemlje že zdavnaj vzorno elektrificirala. Odvisna pa je elektrifikacija Slovenskih goric od raznih činiteľjev, v nemali meri od dobre sadne in vinske letine, katero pa bi bilo treba tudi ugodno plasirati na trgu, da bi med obubožano prebivalstvo priteklo nekaj denarja.

Občni zbori v Mariboru

Dne 23. februarja ima svoj občni zbor »Trgovska samopomoč« ob pol 20. uri v restavraciji »Novi svet« (Povodnik), dne 9. marca istotam »Bolniška blagajna trgovcev in obrtnikov«, dne 6. marca pa bo redna skupščina Zdrženja trgovcev za mesto Maribor ob 9. uri dopoldne v lastni dvorani, Jurčičeva ulica 8/I.

Anglija se močno finančno angažira v Turčiji

Anglija je v zadnjem času pričela močno gospodarsko ofenzivo na Balkan, zlasti v Turčijo. Te dni so prišli v London direktorji treh največjih turških bank, da se pogajajo za razširjenje angleške udeležbe v turškem gospodarstvu. Posebno pozornost vzbuja v Londonu turška triletk, ki naj poveča proizvodnjo turških rudnikov in premogovnikov. V Londonu se bodo tudi vodila pogajanja o sklenitvi posebne anglo-turške klirinške pogodbe ter za druga vprašanja plačilnega prometa, da bi se na ta način povečali trgovinski odnosi med Anglijo in Turčijo.

Pripravljajte se za trgovski kongres!

Denarstvo

Konverzija naših tujih dolgov

Naša vlada je imenovala poslanika Fotića v Washingtonu kot pooblaščenega delegata pri pogajanjih z ameriškimi lastniki naših vrednostnih papirjev, to je obeh Blairovih in Seligmanovega posojila. Naša vlada je ameriškim upnikom ponudila, da se vodijo pogajanja na isti bazi, kakor je bil sklenjen dogovor s francoskimi upniki. Naši ameriški dolgovci znašajo skupno 30 milijonov dolarjev.

Londonski list »Financial News« piše, da ni naša država še ratificirala sporazuma s francoskimi upniki, ker čaka, da se končajo pogajanja z ameriškimi in bi se potem novi sporazumi z upniki ratificirali vsi hkrati. Ni pa izključeno, da se bodo začela pogajanja za konverzijo vseh jugoslovanskih zunanjih posojil.

Če bi se to posrečilo, bi seveda bilo znatno olajšano naše finančno breme.

Kaj je s turističnim dinarjem?

Turistična sezona je že pred durmi, a niti najbolj važna turistična vprašanja še niso rešena. Tako tudi še ni rešeno vprašanje turističnega dinarja. V prejšnjih letih se je začelo z reševanjem tega vprašanja pravočasno, sedaj pa se še nihče ne gane. Ali bomo zopet prepoznali? Kako pa naj se prav razvije propaganda, če se ne ve, kako bo s turističnim dinarjem? Da bi se to vprašanje že vendar enkrat rešilo, so zastopniki centralnega turističnega predstavništva, ki je bilo pred kratkim ustanovljeno v Zagrebu, obiskali razne urade v Beogradu in zahtevali, da se to vprašanje že enkrat reši. Njihovi zahtevi se pridružuje tudi vsa slovenska javnost.

Tečaj vrednostnih drž. papirjev na beograjski borzi so popustili in se optimistične napovedi, da bo vojna škoda narasla kar na 500, niso uresničile.

Vojna škoda je popustila na 44450—446, 4% agrarne obveznice na 59—60, 6% na 88—89, 7% stabilizacijsko posojilo na 97—98, 7% Blair na 90, begluške na 8850—90, dvignile pa so se delnice Narodne banke na 7900.

Nemške klirinške marke so se prodajale v Ljubljani in Beogradu po 1430, avstrijski šilingi pa so popustili na 854. Angleški funti so bili še nadalje po 238.

Na sestanku delegatov hrvatskih združnikov, ki so zastopali 188 združenj, se je med drugim zahtevalo, da tudi savska banovina razpiše podobno posojilo za sanacijo združništva, kakor je to storila banska uprava dravske banovine. Brez ozira na pogoje posojila pozdravljajo hrvatski združniki akcijo banske uprave v Ljubljani, ker vidijo v tem dokaz, da se posveča združništvu večja pažnja.

Češkoslovaška banka v Zagrebu bo izplačala za lani 6% dividendo, od katere pa se odbije 10% davka na rente.

Francoski kapitalisti so investirali v romunsko petrolejsko industrijo 2 milijardi frankov. V romunska posojila pa so Francozi investirali celo 4 milijarde frankov. Ko je nastopila vlada Goce, so tečaj francoskih romunskih papirjev na pariški borzi zelo nazadovali. Sedaj so se zopet opomogli, vendar pa še ne popolnoma.

Nizozemski denarni zavodi, zavarovalnice, fondit. so ustanovili kartel, da preprečijo vedno bolj pogostne zahteve občin, da se njih posojila konvertirajo v nova z

Ze v 24 urah

narva, plešira in kemijno anaž. obleke klobuk. itd. Škrobi in svetilnika sragec. ovrat. ulke in manšete. Pere suš. monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6 Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72

nizjo obrestno mero. Zaradi velike likvidnosti holandskega denarnega trga so bile njih zahteve navadno uspešne.

Najbogatejši ljudje so na Nizozemskem. Povprečno zasluži vsak Nizozemec na leto 2275 goldinarjev

ali nad 57.000 din. Povprečno premoženje se ceni na 64.000 goldinarjev ali na poldrug milijon dinarjev. Bogastvo Nizozemke se vidi tudi v brezposelnih podporah. Delavec izpod 24 let dobi na teden najmanj 750 goldinarja podpore

ali 80 din, kvalificiran delavec z rodbino pa 25 goldinarjev ali 600 dinarjev na teden.

Svica, Švedska, Holandska in Jugoslavija še vedno nakupujejo na londonskem trgu večje množine zlata.

Kako naj se spremeni obrtni zakon

Predlog trgovinskega ministrstva

IV.

Obseg pravice izvrševanja obrta.

V § 137., 1. odst., se zadnji stavek spremeni in se glasi: »Rokodelci morejo v manjšem obsegu prodajati blago, ki ga sami proizvajajo, če spada to blago v njih stroko in če je to delo postranskega pomena. Zlatarji, draguljarji in urarji smejo blago svoje stroke, tudi ono, ki ga sami ne proizvajajo, prodajati brez omejitve.«

§ 138. se dodaje nov odstavek, ki se glasi:

»(*) Če tuji državljani sami ali s posredovanjem trgovskih potnikov kupujejo blago v državi z namenom preprodaje v tujini in če dobi to njih delo značaj stalnosti, se smatra, da opravljajo obrt v državi.«

V 1. odstavku § 139. se beseda »raznih« črta ter se glasi zadnji stavek takole: »Javna trg. in komanditna družba ni dolžna postaviti poslovodje za one obrate, ki jih vodi eden družbenikov, ki je v smislu trgovinskega zakona pooblaščen, da vodi in zastopa družbo.«

V § 140. se drugi odstavek spremeni takole:

»(*) Če je dobil trgovec pooblastitev oz. dovolitev, da se bavi s posli neke stroke, mora vložiti prijavo za razširjenje pooblastitve oz. dovolitve, če se hoče baviti tudi z drugimi posli stroke. Če se hoče baviti s posli drugih strok, mora predhodno zaprositi oz. dobiti pooblastitev oz. dovolitev za takšno poedino stroko, s katero se hoče baviti. Če se po krajevnih običajih morejo opravljati posli, ki sicer spadajo v več strok, skupno, se smatrajo za eno stroko ter je zanje potrebna samo ena pooblastitev oz. dovolitev.«

3. odst. se črta.

1. odst. § 141. se dodata naslednji stavek: »Trgovci z izdelanimi moškimi, ženskimi in otroškimi oblekami ter trgovci z obutvijo ne smejo jemati mere za izdelavo blaga, ki ga prodajajo.«

§ 143. se spremeni in se glasi:

»(*) Imetniki obrtov imajo pravico, da sami ali po svojih trg. potnikih tako v svojem stalnem poslovnem sedežu kakor tudi izven njega zbirajo naročila pri obratih, ki s ponujenim blagom delajo.

(*) Zbiranje naročil pri drugih osebah je prepovedano, razen primera iz § 1., odst. 2., toč. 17., tega zakona. Na pismeni poziv pa se smejo zbirati naročila tudi pri drugih osebah za kmetijske stroje in orodje, pisarniške in živalne stroje.

(*) Osebe, ki imajo pravico zbiranja naročil, morajo imeti za ta posel predpisano uradno legitimacijo po določilih tega zakona. (§ 147.)

(*) Pri zbiranju in iskanju naročil se smejo nositi vzorci, ne pa tudi blago za prodajo.

(*) Imetniki obrtov oz. trg. potniki ne smejo pri zbiranju naročil o svojem poslu oglašati ali na drug način objavljati, da sprejemajo naročila. Prav tako ne smejo na svojem stanovanju sprejemati naročila ali razkazovati vzorce.

(*) Trg. minister more po zaslišanju zbornice z uredbo dovoliti za posamezne vrste obrtov, blaga in območja izjeme od v prejšnjih odstavkih navedenih prepovedi in določiti, da se smejo naročila iskati tudi brez poziva.

(*) Prirejanje razstav blaga ali vzorcev posameznih imetnikov obrtov izven njihovega lokala je

prepovedano. Občna upravna oblast 1. stopnje more izjemoma dovoliti po zaslišanju zbornice prirejanje takšnih razstav domačim proizvajalcem za lastne proizvode, ki pa na razstavi ne smejo prodajati blaga. Vzdrževanje izložb izven lokala obrata ne spada pod to prepoved.«

V § 144. se nadomestita besedi »Ti potniki« z besedami »Tuja podjetja in njihovi potniki.«

V § 145. se vstavijo med besedama »Posli« in »trgovinskih« besede »imetnikov obrtov oz. njihovih.«

V § 148. se črtajo besede »morajo prijaviti svoj obrt pristojni občni upravni oblasti«, za besedo »stroki« pa se dodajo besede »ali v strokah, za katere so dobili dovolitev«, besede »ki so jih prijavili« pa se črtajo.

§ 149. se spremeni in se glasi: »Če imetniki obrtov ali njihovi trgov. potniki v nasprotju z določili § 143. prodajajo blago po ulicah in od hiše do hiše idoč iz kraja v kraj ali v istem kraju, se smatra, da nepravilno opravljajo obrt brez stalnega poslovnega mesta.«

Odpiranje in zapiranje lokalov.

V § 152. se v 1. odst. glasi drugi stavek odsej takole: »(*) Za delavnice industrijskih podjetij ne veljajo določila o odpiranju in zapiranju lokalov.«

Razprodaje.

Na konec 3. odst. v § 159. se dodajo besede: »in v prepisu dostaviti pristojni zbornici.«

V § 163. se dodajo za besedo »dražbe« besede »ali od konkurzne mase«.

Prestanek obrtov.

V § 170. se za 1. točko vstavijo besede: »oz. za pravne osebe s prenehanjem njihovega pravnega obstoja, za javne trgovske in komanditne družbe z nastopom neke izmed okolščin, zbog katere ne morejo nadaljevati poslovanja na podlagi prejšnje pooblastitve oz. dovolitve.«

Po 6. točki se dodata še naslednji točki:

»7. Pri gostinskih obratih v primeri, kadar finančna oblast odzame dovolitev za točenje alkoholnih pijač (§ 79., odst. 2.).

8. Z iztekom roka, za katerega je bila izdana dovolitev.«

V § 172. se spremeni 1. odst. in se glasi:

»(*) Pravica na nadaljnje izvrševanje obrata preneha z ustavitvijo obrata za eno leto. Preje izdana dovolitev ozir. pooblastitev preneha veljati po poteku tega roka ter se mora vrniti pristojni upravni oblasti 1. stopnje. Nadaljevanje obrata po tem roku se smatra kot ustanovitev obrata in je potrebna nova pooblastitev oz. dovolitev.«

4. odst. v § 174. se glasi odsej: »(*) Za podjetja, za katere se mora izvesti postopek po §§ 106. in 108. in pod., teče rok, predviden v 1. odst., od dneva prejema odobritve za uporabljanje delavnice ali stavbe.«

§ 175. se dodata nov odstavek:

»(*) Pooblastitev oz. dovolitev, izdana osebi, ki v času izdajanja pooblastila ali dovolila ni izpolnjevala pogojev, predpisanih z zakonom za samostojno opravljanje obrta, je ničeva.«

Obrti brez stalnega bivališča.

1. odst. § 176. se glasi odsej:

»(*) Obrti brez stalnega poslo-

vališča (lokala) se smejo opravljati: a) ali po ulicah in od hiše do hiše ter s hojo od kraja do kraja, b) ali po ulicah ter od hiše do hiše samo v enem kraju. Kot obrti pod b) se smatra tudi delo oseb, ki na javnih mestih osebno nudijo za občno uporabo sredstva za prevoz oseb ali blaga (izvoščki, taksi-šoferji in pod.) ali osebne usluge (čistilci obleke, čevljev in nosači in pod.). Z načinom dela pod a) in b) se ne morejo istovestno baviti osebe, ki imajo v smislu § 3., odst. 1., pooblastilo oz. dovolilo za opravljanje obrata.«

V 2. odst. se zadnji stavek izpremeni in se glasi: »Tujemu državljanu se sme izdati dovolitev samo po predhodni odobritvi trgovinskega ministra.«

Odst. 1. § 177. se v prvi stavek vstavi pred besedo »nesposobnim« beseda »fizično«.

Na koncu § 177. se dodata naslednji odstavek:

»(*) Dovolitve za trgovino po ulicah in od hiše do hiše v enem kraju se izdajajo v prvi vrsti invalidom in osebam fizično nesposobnim za drugo delo, nato pa proizvajalcem hišne domače delavnosti. Dovolitev za takšen posel se izdaja samo za predmete, ki se po krajevnih običajih prodajajo po ulicah in od hiše do hiše ter za malenkostne iznajdbe za hišno porabo.

(*) Določila 3. odst. b) ne veljajo za osebe, ki na javnih mestih osebno nudijo za občno uporabo sredstva za prevoz oseb ali blaga ali osebne usluge. Za te veljajo določila § 85., za osebe pa, ki nudijo motorna prevozna sredstva tudi določila § 86. tega zakona.«

Na koncu § 179. se dodata odstavka:

»(*) Dovolitev za prodajanje po ulicah in od hiše do hiše samo v enem kraju se ne izda osebam izpod 18 let ter onim po toč. 2., 3., 4. in 5., odst. 1. in 2.

(*) Dovolitev za osebno nudenje sredstev za prevoz oseb ali blaga ali osebni uslug za občno uporabo na javnih mestih se ne izdaja

nadoletnim osebam in onim po toč. 2., 3., 4. in 5., odst. 1. in 2.«

V § 180. se v 1. odst. besede »takšno delo omejiti ali popolnoma prepovedati« nadomeste z besedami »prodajo po ulicah in od hiše do hiše s hojo iz kraja v kraj omejiti ali popolnoma prepovedati, prodajo po ulicah in od hiše do hiše samo v enem kraju omejiti samo na prebivalce dotičnega kraja.«

V § 184. se dodajo na koncu 1. odst. besede »Osebam, ki na javnih mestih osebno nudijo za občno uporabo sredstva ter prevoz oseb ali blaga, se izdaja dovolitev na neomejeno dobo.«

1. odst. § 186. se na koncu dodajo besede: »Kinooperaterji teh kinematografov morajo imeti usposobljenost, predpisano za kinooperaterje stalnih kinematografov. Ban bo predpisal posebna določila za opravljanje teh obratov.«

Sejmi in tržni dnevi.

V § 187. se prvi stavek spremeni in se glasi: »Sejmi, ki so stalno vezani za določeni praznik ali datum, morejo biti tudi v nedeljo, če dotični praznik ali datum pada na nedeljo. Tržni dnevi, razen v mestih, v katerih so vsak dan, ter sejmi, ki niso vezani na določeni praznik ali datum, ne smejo biti ob nedeljah.«

V § 190. se v 1. odst. črtajo besede »Surove (nepredelane)«, za besedo »proizvajanja« pa se dodajo besede: »ter proizvodi njihovega postranskega dela, če se proizvajajo v obsegu, predvidenem v § 1., odst. 2., tega zakona.«

2. odst. postane 3. in se glasi:

»Imetniki obrtov iz mesta, v katerem je sejem oz. tržni dan, smejo na sejnih oz. na tedenskih tržnih dneh prodajati svoje blago, če to ban odobri v dovolilu za sejem oz. tržni dan. Takšna dovolitev se izdaja z ozirom na gospodarske razmere v dotičnem kraju po zaslišanju občine in zbornice. Samo izjemoma po zaslišanju zbornice sme ban dovoliti imetnikom obrtov izven mesta, v katerem je sejem ali tržni dan, da na sejmu oz. na tržnem dnevu prodajajo svoje blago, vendar pa smejo v tem primeru prodajati samo ono blago, ki se ne prodaja v trgovinah v mestu, v katerem je sejem ali tržni dan.«

V § 191. se v 2. odst. nadomestita besedi »sejmska taksa« z besedami »taksa na sejnih in tedenskih tržnih dnevih.«

1. odst. § 193. se dodata stavek: »Pravica za tržne dneve preneha, če ni bilo tržnih dnevov šest mesecev zaporedno, razen v primerih višje sile.«

(Dalje prih.)

Nepotrebna obramba Bate

Nekateri gospodarski listi v Zagrebu so smatrali v zadnjem času za potrebno, da nastopijo v obrambo Bafine zahteve, da se mu dovoli v Jugoslaviji otvoriti tovarno za usnje.

Da bi vodili zagrebške liste gospodarski razlogi v obrambo Bafine zahteve, ne moremo prav razumeti, ker kapaciteta domačih tovarn za usnje ni niti zdaleka izkoriščena. Zato tudi ni nobene stvarne potrebe za novo usnjarno. Ker pa že delata dve domači usnjarni za Bafu, je potreba po novi usnjarni še manj potrebna. Zato je precej depulzirano govoriti, da bi bile druge države srečne, če bi hotel Bafa pri njih ustanoviti tovarne, ker je nasprotno res, da so mnoge države to svojo srečo dokumentirale s tem, da sploh niso pustile Bafi ustanoviti tovarno. In med temi državami so zelo moderne in demokratične države. Države so namreč vedno vesele samo takšnih tvornic, ki izdelujejo predmete, kateri se prej v državi niso izdelovali. Nikdar pa se ne smatra za dobiček, če se z novo tovarno ustvari hipertrofija v proizvodnji.

Naravnost smešno pa je, kadar se skuša dopovedati, da se dela Bafi krivica, če se mu še ne do-

volj ustanovite usnjarne. Če kdo, potem se prav gotovo ne more Bafa pritoževati nad Jugoslavijo. Ima že veliko tovarno za čevlje, nadalje tovarno za nogavice, tovarno za pnevmatiko, ima velikanke plantaze v Jugoslaviji, ali bi moral imeti res vse? Ali je morda gospodarsko modro vedno več proizvodnje kopičiti le v eni roki? Ves rešpekt pred delavnostjo Bafe, toda večasih je vendarle večja modrost v starem pravilu, da treba živeti tako, da se pušči tudi drugim živeti.

Že neokusno pa postaja, kadar listi, ki pravijo o sebi, da so gospodarski listi, nastopajo čisto brez vsake potrebe v obrambo Bafe, kakor da se ta ne bi znal sam braniti in kakor da ta ne bi bil dovolj močan, da bi se tudi mogel sam braniti. Ali ti gospodarski listi res ne čutijo, da bi se mogla njih obramba tolmačiti tudi na poseben način?

Najmanj potrebno pa je, da govore o zaslugah Bafe, ker je pač navada, da se govori o zaslugah samo takrat, kadar se te delajo iz idealizma.

Naročajte »Trgovski list«!

Doma in po svetu

Zagrebski nadškof dr. Stepinac je izdal proglas na vse katoliške vernike, ki jih poziva, da ne prirajo nobenih protestnih akcij proti odklonitvi konkordata. Razume nezadovoljstvo zaradi neprijetnosti, ki jih je morala katoliška cerkev prenašati v Jugoslaviji. Čeprav ve, da bi vsi hrvatski katoliki na teh protestnih zborih nastopili kot en mož, vseeno jih odsvetuje. Ves svet ve, na kateri strani je krivda, da je prišlo do nezasišanih hujskarij proti katoliški cerkvi. Ves katoliški episkopat je poleg tega izrekel svoje misli o konkordatu ter o enakopravnosti katolicizma. Če bodo verniki trdno povezani s svojimi cerkvenimi voditelji, se katolikom ni treba bati ne hujskarij, ne laži in sovraštva. Tako pripravljeno bodo katoliki izvajali enakopravnost katoliške cerkve v Jugoslaviji.

Narodna skupščina še nadaljuje proračunsko razpravo. Podrobna razprava pa se še ni pričela. Razprava se večinoma odnosi na političnih vprašanjih kakor pa o samem proračunu. Posebno sporazum beogradske združene opozicije z dr. Mačkom so nekateri poslanci zelo ostro napadali.

Nar. poslanec dr. Dobovišek je sklical sestanek svojih zaupnikov, katerim je poročal o svojem koraku, da vstopi v skupščino ter navedel razloge, ki so ga do tega koraka privedli. Zaupniki so njegovo poročilo odobrili in mu izrekli zaupnico. Predlog nekaterih mačkoncev, da se mu izreče nezaupnica, je bil z veliko večino odklonjen.

Dr. Dobovišek je med vzroki, zaradi katerih se je ločil od dr. Mačka, navedel tudi tega, da so nekateri hrvatski politiki ponovno označevali Prekmurje in Belo Krajino kot del Hrvatske in da ni nikdar mogel dobiti kljub ponovnim poskusom od dr. Mačka izjavo, ki bi se izjave demantirala.

»Hrvatski tiskarski zavod« se imenuje nova tiskarna, ki so jo ustanovili pristaši dr. Mačka v Zagrebu. Nova tiskarna je delniška družba. Njena osnovna glavnica znaša 400.000 din, razdeljenih na 400 delnic po 1000 din. V novi tiskarni se bo tiskal tudi »Hrvatski dnevnik« in kasneje opoldanski list, ki ga nameravajo izdati mačkoveci kot konkurenco »Večerus, ki ga izdaja »Tipografija«.

Krosvetni minister Magarašević je sklical posebno anketo, ki naj razpravlja o znanem načrtu uredbe o državnih tiskarnah. Anketa bo dne 26. t. m. in so na njo povabljeni zastopniki tiskarnarjev, grafičnega delavstva, obrtnikov in industrialcev. Upamo, da po tej anketi ne bo več govora o monopolu državne tiskarne.

Banska uprava v Zagrebu je sklenila, da postavi na Zagrebškem zboru lasten paviljon, v katerem bodo razstavljena ročna dela, narodne vezenine in domači hišni izdelki. Paviljon bo zavzemal 100 m² prostora. Tudi na ljubljanskem velesjemu bi bil potreben podoban paviljon.

Hišni posestniki v Beogradu so imeli sestanek, na katerem so ugotavljali, da olajšave, ki jih je dovolila Drž. hip. banka lani, ne zadostujejo in da bi se moralo hišnim posestnikom pomagati tako, kakor se je pomagalo kmetovalcem. V ta namen naj se izda uredba o hipotekarnih dolgovih. Na sestanku so tudi razpravljali o povisjanju najemnin, ki pa so v Beogradu res že zadosti visoke.

Carinski dohodki so znašali v prvi dekadi februarja 31 milijonov din, za skoraj 10 milijonov din več ko v istem času lani.

Parna pivovarna »Kren i Stančkovič« v Čaku se je spremenila v delniško družbo z glavnico 6 milijonov din. Lastniki sedanje pivovarne dobe delnic za 5.996.000 din in samo 4000 din bodo vplačali v gotovini. To pač jasno dokazuje, kaj je namen spremembe v delniško družbo.

Francoski zunanji minister Delbos je na banketu v čast tujih novinarjev imel velik in pomemben govor o nalogah tiska. Njegov govor je slonel na opominu, da mora tisk delati predvsem na to, da razprši vsa nesoglasja in da podpira vsako miroljubno prizadevanje. Pomagati mora narodom, da se mir ohrani.

Eden je na neko vprašanje delavskega poslanca, če je Vel. Britanija pripravljena odpraviti uporabo bombnih letal za policijske namene v svojih kolonijah, odgovoril, da vlada nikakor ne omejit učinkovitosti svojega zračnega brodograja, dokler ne bo sklenjen mednarodni dogovor o prepovedi uporabljanja bombnih letal za takšne namene.

Eden je bil v angleškem parlamentu interpeliran tudi zaradi

ustrelitev v mestu Bilbao. Eden je odgovoril, da mu je znano, da je bila cela vrsta ljudi v Bilbao po osvojitvi mesta usmrčenih, da pa ni mogel dobiti natančnejših številk. Ima pa že zaradi teh usmrtilcev pripravljeno resolucijo, ki bo predložena odboru za nevmešavanje.

Angleška vlada je zaprla svoj konzulat v Leningradu.

Nizozemska vlada javlja, da bodo diplomatski odnosi med Nizozemsko in Italijo v kratkem normalizirani, ker bo novi nizozemski poslanik v Rimu izročil svoje poverilne listine na »italijanskega kralja in etiopskega cesarja«.

Nemški parlament je sklical sejo na dan 20. februarja ob 13. Na dnevnem redu je samo ena točka: Deklaracija Führerja.

S silnim zanimanjem pričakuje vse Hitlerjev govor dne 23. februarja, ker bo ta govor razbistril tudi bodoče avstrijsko-nemške odnose. Hitlerjev govor bodo prenašale vse avstrijske radijske postaje.

Papen je pri svojem odhodu z Dunaja izjavil, da odhaja z Dunaja z lahkim srcem, ker si je svest, da je storil svojo dolžnost in napravil pot nemškemu edinstvu. Neodvisna Avstrija mora obstajati samo v okviru sodelovanja z Nemčijo. Sestanek v Berchtesgadenu ima zgodovinski pomen in z njim se začne nova doba v odnosih med Nemčijo in Avstrijo.

Ameriške čete v Sangaju so ponovno zabranile japonskim patrolam vstop v koncesijo, ki je pod ameriškim poveljstvom. Japonci niso potem insistirali, da se puste v koncesijo. V francosko koncesijo pa so mogli japonski vojniki vstopiti šele potem, ko so odložili popolnoma vse orožje.

Od 18. februarja 1937, ko je bil sklenjen dogovor med čsl. vlado in

nemškimi aktivističnimi strankami, je bilo nastavljenih v državni službi na Češkoslovaškem 1100 nemških uradnikov in 5500 nemških delavcev. To je pač jasen dokaz, da je čsl. vlada svojo besedo držala.

O veliki zanesljivosti čsl. pošte pričajo naslednje številke. V prvi polovici 1937. je bilo od 8,2 milijona poštinih pošiljk izgubljenih ali poškodovanih samo 693, ali 85 na 1 milijon. Za vse te izgubljene ali poškodovane pakete je plačala pošta le 56.538 Kč odškodnine. Od 608.746 vrednostnih pošiljk se ni izgubila ali poškodovala niti ena, od 10,2 milijona priporočenih pošiljk in pisem pa je bilo izgubljenih le 34.

Bolgarska ima 6.054.000 prebivalcev, od katerih je 5.128.000 pravoslavni, 821.000 muslimanov, približno po 50.000 katolikov in Židov ter skoraj 25.000 Armencev.

V Budapešti se je začel velik protikomunističen proces proti 120 obtožencem. Nad 1000 prič bo zaslišanih.

Knez Trubeckoj, eden najznamenitejših ruskih kiparjev, ki ga je označil Shaw kot najodvitejšega kiparja moderne, je umrl v svoji vili v Italiji v starosti 71 let.

Ruska polarna ekspedicija Papanina bo v kratkem rešena. Prvo letalo je že moglo pristati pri ekspediciji ter jo založiti s hrano. Tudi ledolomca »Tajmir« in »Murmanc« se vedno bolj približujeta plošči.

Sin Trockega Sedov je po posredni operaciji v Parizu umrl. Njegov prijatelj zahteva obdukcijo trupla, češ da je bil zastrupljen.

Nova pošiljka ruskega zlata v vrednosti 2 milijonov funtov je prišla v London ter bo najbrže poslana v Združene države Severne Amerike.

Fr. Zelenik:

Za vsak dan

Lahko rečemo, da se je nešteto krat priporočalo naši trgovini, naj v izložbenih oknih razstavljene predmete označuje s cenami. Kljub tem nasvetom in pozivom pa je označevanje cen nezadostno in je veliko predmetov izloženih brez cene. Izložbeno okno ima reklamne namene in bi naj vabilo kupca. Veliko ljudi ogleduje izložbe, večkrat kot si mislimo zamika kakšen predmet občudovalko, ali na njem ni cene, pa ne more presoditi, ali njena denarnica prenese ta izdatki ali ne.

Prejšnje čase, ko sem se bolj zanimal za to, sem večkrat postal pred izložbenimi okni in poslušal razgovore ogledovalk izložbe. Velikokrat sem slišal pogovore: »Kaj le to velja?« — »Pojdij vprašati!« je rekla druga. »Ne, noter pa ne grem; te tak čudno pogledajo, če samo vprašam, pa nič ne kupiš.« Neka gospa je pravila, da je šla v neko trgovino in želela neki predmet; tega niso imeli pa so ji prav živahno ponujali nekaj drugega, kar pa ni hotela kupiti. Še pozdravili je niso, ko je šla iz trgovine.

Imejte pred očmi, da ljudje nočejo v trgovino povpraševati po cenah, ker se jim dozdeva to preveč nerodno. Iz lastnega opazovanja vem, da obstajajo trgovine, kjer se lahko ogleda izloženo blago, kjer na vprašanja lepo povedo cene, pojasnjujejo in dajejo odgovore in ostanejo prijazni, tudi če se nič ne kupi. Slišimo pa na drugi strani tudi praviti, da v nekaterih trgovinah kar nevoljni postanejo, če se nič ne kupi in se baje še nekako zaničljivo smehljajo za teboj. Kaj je resnice na tem, seveda ne vem, jaz sem zapisal to, kar se sliši. Nekaj le mora biti na tem, ker brez ognja ni dima, kakor pravi italijanski pregovor.

Tedaj označujte izložene predmete s cenami, posebno pa takšne, ki niso neobhodno potrebni, pa vabijo oko in vzbujajo željo posesti.

Seveda mora biti izloženi predmet po označeni ceni tudi v zalogi. V izložbi sem videl neki predmet. Šel sem v trgovino in prosil za en tak kos. Prodajalec mi je začel praviti, da nimajo več, pa mi je ponujal drugo kakovost, ki je bila seveda dražja. Opozoril sem ga, da je zaželeni predmet v izložbi in mu prigovarjal, naj le še

natančneje pogleda in je res še našel zaželeno številko. Ne vem, ali je bil samo prekomoden in mi je hotel prodati to, kar mu je bilo bolj pri rokah, ali kaj.

Svojčas sem večkrat priporočal naši trgovini večjo previdnost v kreditiranju. Naš trgovec je bil vedno zaupljiv in je mislil, da vsak tako pošteno misli kot on, pa je zaradi tega večkrat izgubil. Če je kupec znal lepo govoriti, pa je dobil blago na kredo. Morda je trgovec kaj poizvedel pri svojih poslovnih prijateljih ali se je poslužil referenc, katere je navedel kupec. Seveda trgovec večkrat teh referenc ni poznal in dogodilo se je že tudi to, da sta tičala kupec in navedena referenca pod enim klobukom. Nekoč je prišel v dragocenem kožuhu imenitno izgledajoč kupec. Imel je tudi težko zlato verižico in na njej zlato uro, katero je večkrat potegnil iz žepa. Dobil je za 6000 zlatih kron blaga, katerega ni nikoli plačal. V mirnih časih se je s tem denarjem dve leti dobro živelo. Danes bi dragocen kožuh in zlata verižica ne vlekla več, danes se vozijo tako odlični odjemalci v luksuznih avtomobilih. Odjemalec se pripelje v luksuzni limuzini in dobi gladko za 30.000 blaga. Seveda se pogodi, da bo v enem tednu plačal in naročil še večje količine, ker je to le poskušnja itd. Ali tedni potekajo, plačila ni in poizvedbe povedo, da odjemalec v krasnem avtomobilu nič nima.

Preden date blago nepoznanim odjemalcem, poizvedite, na kakšnih nogah stoji. Saj imamo društvo industrijev in veletrgovcev, katero rado postreže z informacijami in naš Blazič se tudi ne brani takih naročil. Žrtvujte dva ali tri kovače, preden daste blago iz rok. Bolje je izgubiti samo par kovačev kot pa tisočake. Kljub vsej previdnosti lahko doživite kako izgubo. Tudi najboljša informacija ne more odvrniti izgub n. pr. s kakimi zaščitami itd.

Trgovsko edino pravilno je, da se račun pošlje istočasno z blagom ali vsaj tako, da dobi odjemalec račun istočasno z blagom. Naši ljudje pa imajo to napako, da dostavljajo račune tudi po mesec dni kasneje. Poznam podjetje, ki plačuje v drugi polovici meseca vse v prvi polovici meseca prejete račune, v drugi polovici meseca pre-

jete račune pa plača naslednji mesec. Marsikateri bi dobil denar skoraj mesec dni prej, če bi račun postal istočasno z blagom.

V nadrobni trgovini puščajo nekateri na mizi duplikate odjemalnih knjižic ali štrace tudi čez noč, v trgovini na delbo pa ležijo saldakonti itd. kar zunaj nezavarovalo. Kaj pa, če bi nastal ogenj in bi te knjižice in knjižice zgorele! Bodite prepričani, da bi malo dobili na svoje terjatve. Vse to, kar služi za dokaz terjatev pri odjemalcih, se mora skrbno zaklepati v blagajno, da je varno pred ognjem.

Imam še več take snovi na zalogi, toda Vam bom postregel drugič, če bo naš urednik hotel priobčiti. Napisal bom najbrže tudi kaj o kislih obrazih.

Zunanja trgovina

Silen dvig nemške trgovine v srednjo Evropo in na Balkan

Kako zelo je napredovala nemška zun. trgovina v vseh državah srednje in južno-vzhodne Evrope dokazuje naslednje številke:

	Nemški uvoz	
	1936	1937
je znašal v milijonih RM iz:		
	1936	1937
Bolgarske	57,5	71,9
Grčije	68,3	76,4
Madžarske	93,3	114,9
Jugoslavije	75,1	123,1
Romunije	92,3	179,5
Češkoslovaške	111,8	241,4
Avstrije	76,6	93,3

Nemški izvoz

	pa je znašal v milijonih RM v:	
	1936	1937
Bolgarsko	47,6	68,2
Grčijo	63,5	113,4
Jugoslavijo	77,1	134,4
Romunijo	103,5	129,5
Madžarsko	82,9	110,0
Češkoslovaško	139,0	150,9
Avstrijo	108,5	122,6

Nemški izvoz iz srednje in južno-vzhodne Evrope je torej narasel v letu 1937 za 224,4 milijona RM, nemški izvoz pa za 206,6 milijona RM.

V Zavodu za pospeševanje zun. trgovine so se začela te dni pogajanja med estonskimi in našimi delegati za sklenitev trgovinske pogodbe.

Italijansko finančno ministrstvo je objavilo, da se morajo prošnje za dodelitev uvoznih kontingentov za drugo tromesečje 1938. vložiti do 15. marca pri pristojnih carinskih direktorjih.

Za izvoz v Avstrijo so preostali za 1. tromesečje še ti izvozni kontingenti: 40 stofov hrusk in jabolk, 926 q čebule, 16 q žive perutnine, 28 q medu, 5'19 q salam, 480 q zapognjenega pohištva in 1318 q opeke.

Bolgarska narodna banka je sporočila češkoslovaškim tvrdkam, da morejo računati v l. 1938. z istimi uvoznimi kontingenti, kakor so jih imeli v l. 1937.

Csl. uvoz vina je dosegel v letu 1937 vrednost 25,4 milijona Kč, za 3,6 milijona Kč več ko v l. 1936. Največ vina so dobavile Italija (za 6,9), Madžarska (za 4,4), Grčija (3,6), Francija (2,9), Španija (2,3) in Jugoslavija (za 2,1) milijona Kč. Jugoslovanski uvoz vina je v primeri z l. 1936. padel za 0,5 milijona Kč.

Ba'ta bo začel v svojih tovarnah v Zlinu proizvajati tudi umetno volno. Podobne tovarne namerava Ba'ta zgraditi tudi v drugih državah.

Turinsko podjetje za umetno svilo »Snia Viscosa« predlaga za leto 1937. izplačilo 13% dividende (30 lir za delnico), dočim je znašala v l. 1936. le 9,56%.

Francoska vlada je izdelala nov zakonski načrt, s katerim se podaljšuje prepoved ustanavljanja trgovin z enotnimi cenami (veleblagovnic) do 1. aprila 1939. Na seji francoskih gospodarskih ministrstev se je razpravljalo z ozirom na neugodno francosko trgovinsko bilanco, kako bi se uvoz premelega zmanjšal. Pospesevala se bo gradnja električnih hidrocentral.

Casopisi v Parizu se bodo zopet podražili in bodo veljali 50 santimov posamezna številka.

Nemška družba »Telefunken« je dobila v Grčiji za 25 let monopolno pravico za izkoriščanje radio-

fonske službe. Družba bo zgradila v Grčiji tri srednjevalovne postaje in eno kratkovalovno.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani in podružnica v Mariboru nudita trgovcem vse šolske zvezke, dnevnike, beležnice in druge šolske potrebščine po ugodnih cenah.

V Hamburg je prišlo 100.000 kg etiopske kave, ki jo je Mussolini daroval za nemško zimsko pomoč.

Nemški gospodarski minister je odredil, da morajo biti vse nemške cementarne organizirane v obveznem cementnem kartelu.

Potrošnja cementa v Nemčiji je znatno narasla. L. 1937. je Nemčija prodala 12,4 milijona ton cementa (od tega 11,6 milijona za domačo potrošnjo, ostalo pa v tujino), leta 1936. pa samo 11,5 milijona ton (od tega 10,8 milijona ton za domačo porabo).

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 17. februarja.

	Franko vagon nakl. postaja za m ³	
	od	do
Smreka, jelka:	din	din
Hlodi I., II., monte	135—	175—
Brzovjani drogovi	155—	175—
Bordonski merkantilni	170—	190—
Filerji do 5/6"	180—	200—
Trami ostalih dimenzij	175—	195—
Skorete, konične, od		
16 cm naprej	360—	400—
Skorete, paralelne, od		
16 cm naprej	400—	450—
Skorete, podmerne, od		
10—15 cm	200—	320—
Deske-plohi, kon., od		
16 cm naprej	315—	345—
Deske-plohi, par., od		
16 cm naprej	355—	395—
Brusni les za celulozo	130—	150—
Kratice, za 100 kg	55—	75—
Bukev:		
Hlodi od 30 cm naprej, I., II.	115—	145—
Hlodi za furnir, čisti, od 40 cm naprej	200—	230—
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	275—	315—
Deske-plohi, naravni, oštrorobi, I., II.	410—	470—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	310—	350—
Deske-plohi, parjeni, oštrorobi, I., II.	590—	720—
Hrast:		
Hlodi I., II., premera od 30 cm naprej	260—	340—
Bordonski	820—	920—
Deske-plohi, boules	900—	1000—
Deske-plohi, neobrobjeni, I. in II.	750—	850—
Frizi I., širine 5, 6 in 7 cm	800—	850—
Frizi I., širine od 8 cm do 12 cm naprej	850—	920—
Oreh:		
Plohi, neparjeni, neobrobjeni I., II.	810—	910—
Plohi, parjeni, neobrobjeni I., II.	940—	1030—
Brest:		
Plohi neobrobjeni I., II.	450—	550—
Javor:		
Plohi neobrobjeni I., II.	520—	600—
Jesen:		
Plohi neobrobjeni I., II.	720—	840—
Lipa:		
Plohi neobrobjeni I., II.	480—	590—
Parket:		
hrastovi, za m ²	60—	68—
bukovi, za m ²	40—	45—
Zelezn. pragi 2'60 m 14x24		
hrastovi, za 1 komad	39—	44—
bukovi, za 1 komad	24—	27—
Drva:		
bukova, za 100 kg	13—	14—
hrastova, za 100 kg	11—	12—
Oglje:		
bukovo, za 100 kg	45—	55—
scanellaz, za 100 kg	50—	60—
Povpraševanja:		
Išče se večja količina desk tombante, prizmirano blago, v dimenzijah: 5'8" in 7/8" debeline, 9" v medjo, 13" dolžine, od 4" naprej medija, 6" širine.		
Večje količine madrijevov v predpisanih dimenzijah.		
I/IIa hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.		
Parjena, oštrorobo paralelno rezana bukovina I. in II. kvalitete.		
Javorjeve neobrobjene deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline.		
Neobrobjeni lipovi plohi I. in II.		
Hrastovi boulesi.		
Brestovi boulesi in neobrobjeni plohi.		

LA NATIONALE

Akcijska družba za življenjsko zavarovanje

Zavarovalna družba proti požaru in eksploziji

LETA 1830

GLAVNICA: 75.000.000 — franc. frankov

FILIJALA V ZAGREBU

Ustanovljeno v Parizu

FONDI: 1.500.000.000 — franc. frankov

LETA 1820

GLAVNICA: 50.000.000 — franc. frankov

Glavno zastopstvo za dravsko banovino: Predstavnik: **A. M. Friedrich, Ljubljana**, Verstovškova ulica št. 22 — Telefon št. 28-33

Tržna poročila

Zavoda za pospeševanje zun. trgovine

Poročila z dne 16. in 17. februarja

Zitni trg.

Na domačem trgu s pšenico ni nobenih sprememb. Dovozi so silne majhni, povpraševanje mlinov in vojnih dobaviteljev močno. Izvozna pariteta za marčni termin v Liverpoolu je 128 din, za Rotterdam pa 140 din oz. na bazi efektivnega blaga 146 din.

Na tujih trgih je bila tendenca slaba. Zlasti sta popustila Liverpool in Buenos Aires. Na drugih trgih so cene primeroma stabilne. **Koruza.** — Na domačem trgu so dovozi neznatni, a tudi povpraševanje je skromno. Večji promet se pričakuje za marec.

Na tujih trgih je položaj nespremenjen in so cene stabilne. Francija krije svoje potrebe večinoma s koruzo iz Indokine.

Zaključni tečaji sredi februarja so bili: Buenos Aires februar 9,85, april 8,15, maj 7,66, junij 7,60; Rotterdam: marec 7,35, maj 7,36, julij 7,33, september 7,35. Chicago: maj 59 1/2, julij 60 3/4, september 61 1/2.

Uvoz žitaric v Nemčijo je oživel ter je uvozila Nemčija v januarju za 300.000 q pšenice več ko v decembru.

Sadje in povrtnina.

Za italijanske mandeljne je po višala Nemčija ceno od 1200 na 1220 lir za metrski stol ter se je zato cena v Italiji dvignila za 30 lir. Več italijanski izvoz mandeljnov gre trenutno v Nemčijo. Na Siciliji pa so cene padle.

Karfiote se dovažajo na milanski trg dnevno okoli 700 stofov. Lani v tem času so bili dovozi še enkrat večji. Zaradi visoke cene je potrošnja padla in so nato cene padle. Povprečno je padla cena od 90 na 60 lir za 100 glavice.

Jabolka. — Iz Italije je prišlo pretekli teden v München 15 vagonov jabolk čez Bremen, 3 pa čez Chiasso. Povpraševanje je naraslo. Izbrano domače blago je bilo po 30-34 RM, tirolska jabolka pa po 33-50 RM, švicarska pa le po 20 do 22 RM in ameriška po 24-27 RM za 100 kg.

Vino. — Zaloge madžarskega vina so znatne ter znašajo še 17% lanske trgatve in se cenijo na 750 tisoč hl. Skupno z zalogami iz prejšnjih let pa znašajo okoli 5 milijonov hl.

Na romunskem vinskem trgu je ponudba slaba, čeprav so zaloge še velike. Iz spekulativnih razlogov pa se blago ne ponuja, ker je menda že gotovo, da bo Nemčija uvozila iz Romunije okoli 2000 vagonov vina.

Živina.

Na praški trg dne 14. II. je bilo postavljenih iz Jugoslavije 859, iz Romunije 489 in iz Madžarske 168 prašičev. Jugoslovanski prašiči so se prodali: 73 po 6'50 Kč, 569 po 7-7'60, 120 po 7'65-7'80, 26 pa 7-90 Kč. Tudi madžarski in romunski so bili skoraj po isti ceni.

Na reški trg je bilo postavljenih na zadnji sejmski dan 45 vagonov živine iz Madžarske, 4 pa iz Jugoslavije, skupno 805 glav živine. — Skoraj vsa živina je bila poslana naprej v Italijo. Na svobodnem trgu so bile dosežene te cene: izredni voli 4'55 do 4'80, I. a 4'20 do 4'45, II. a 4'05 do 4'15, krave I. a 3'35 do 3'60, II. 3-3'30, mlada živina po 3'84 do 4'25 lire. Reka se v zadnjem času kot izvozni trg za živino bolj uveljavlja na škodo Postojne.

Dunajski prašičji sejem z dne 15. februarja: Prignanih je bilo

6305 pršutarjev in 4426 špeharjev, skupno 10.731 glav, od tega iz Avstrije 3332, iz tujine pa 7399. Vse cene so oslabele za 2-5 grošev in so se plačevali: špeharji I. po 1'58 do 1'59, srednjetežki špeharji 1'50 do 1'57, stari 1'40 do 1'45, kmečki 1'47 do 1'59, križani 1'46 do 1'48, pršutarji 1'30 do 1'58 šilinga za kg žive teže.

Perutnina. — Na milanskem trgu so bile cene čvrste ter so se popravile od 5'20 na 5'50 lire za kg žive teže v začetku tega tedna pa so se popravile še za 10 stolink.

Ljubljanski sejem

Zaradi slabega vremena je bilo na zadnji sejem dne 16. februarja prignano le malo živine, in sicer (v oklepajih število prodane): 136 (16) konj, 52 (18) volov, 38 (4) krav, 7 (5) telet in 56 (32) prašičev za rejo. Cene so ostale nespremenjene. Voli I. vrste so bili po 5'25-5'75, II. po 4'50-5, III. 3'75-4'75, krave debele po 4 do 5'25, klobasarice po 2'25-3'50, telata po 7-8 din za kg žive teže. Prešički za rejo 100-180 din, konji po 400-3500 din za žival.

»Trgovska zadruga«

Članstvu in interesantom »Trgovske zadruge« v Ljubljani sporočam, da je bila akcija za ustanovitev zadruge prekinjena zaradi nekaterih ovir. Te akcije bomo nadaljevali v bližnji bodočnosti.

Za pripravljani odbor

»Trgovske zadruge« v Ljubljani: Sedlar Ivan s. r.

Nabava.

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 2. marca 1938. neposredno pismeno pogodbo za dobavo 1 petlonskega tovornega avtomobila na bencin, nafto ali pa ogljeni plin. Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 10. februarja 1938.

»Službeni list«

banske uprave dravske banovine z dne 16. februarja objavlja: Pravitnik o plesnih šolah — Odločbo o spremembi odst. I. čl. 24 pravil o tarji — Tarifo, po kateri se plačujejo tiskovni stroški pri tiskanju službenih in zasebnih objav v »Službenih novinah« — Podaljšavo trgovinske in kompenzacijske pogodbe z Grčijo — Odločbo o ocarinjanju in plačevanju blaga, uvoženega s poštnimi pošilkami — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Kolesa, motorna kolesa

na debelo. Zahtevate ponudbe. **Splošna trgovska družba z o. z.** Ljubljana, Tyrševa cesta št. 33 (Javna skladišča)

Sejmi

- 20. februarja: v Tuhinju, Vidmu ob Savi;
- 21. februarja: v Višnji gori, Vel. Laščah, Braslovčah;
- 22. februarja: v Ormožu, Mariboru, Podčetrniku, v Veračah, Teharjih, Dolnji Lendavi;
- 23. februarja: v Celju, Ptujju, Trbovljah;
- 24. februarja: v Moravčah, Studencu pri Krškem, Cerkljici, Turniškem, Lescah, Žubini, Šoštanjju, Kozjem, Beltincih, Laškem, Rogatecu, Slov. Bistrici;
- 25. februarja: v Mariboru, Rajhenburgu;
- 26. februarja: v Brežicah, Celju, Trbovljah, Blanci.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 19. februarja: 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Akademski pevski kvintet — 14.00: Poročila — 17.00: Radijski orkester — 17.40: Skrb za delavstvo v drugih državah (dr. Jure Adlešič) — 18.00: Za zabavo in za ples (plošče) — 18.40: Pogovori s poslušalci —

19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Pavliha — pester večer — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, 20. februarja, 8.00: Orglice in harmonika, vmes plošče — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Plošče — 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodic) — 10.00: Doktor Fr. Kimovec: Staroslovenska sv. maša — 11.00: Tetka Marička kramlja in prepeva — 11.30: Slovenske orkestralne skladbe (radijski orkester) — 13.00: Napovedi, obvestila — 13.20: Plošče — 16.00: Koncert radijskega orkestra — 17.00: Za uspeh v živinoreji: Povečajte in izboljšajte pridelek krme! (Ing. Absec) — Tržna poročila — 17.30: Zenitovanje iz Spodnjega Stajerja. Besedilo sestavil Anton Bantan — 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac. ura — 19.50: Plošče — 20.00: Vodopivčev večer. Sodelujejo: gđc. Vida Rudolfova, Akademski pevski kvintet, dr. Fr. Kimovec (govor) in radijski orkester — 21.30: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, dne 21. februarja, 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Mandoline, citre, balalajke (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Zdravstvena ura: Rane (dr. A. Breclj) — 18.20: Saksosofonisti (plošče) — 18.40: O Branislavu Nušiču (Fran Lipah, član Nar. gled.) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Večer plesne in lahke glasbe. Bojan Adamičev in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Kvartet mandolin (gg. Antunović, Privšek, Mizerit, Haršlag).

SPLOŠNO JUGOSLOVENSKO BANČNO DRUŠTVO D. D.

Glavni zavodi: Zagreb, Beograd
podružnici: Ljubljana, Novi Sad

Popolno vplačana glavnica
Din 60.000.000—
Rezerve: Din 42.000.000—

Izvršuje vse bančne posle, eskontira menice, izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo. Nadalje kupuje vse vrste valut in deviz.

Vloge sprejema na knjižice in na tekoče račune. Naložbe proti odpovedi obrestuje po dogovoru kar najbolj ugodno.

Brzjavke: Bankverein LJUBLJANA — TELEFON: 2559, 3319

Le še kratek čas se razprodaja najrazličnejše porcelanasto, stekleno in železno blago **po donovno znižanih cenah** iz konkurzne mase tvrdke

B. ŽILIČ, Ljubljana

Tyrševa cesta št. 11/L. — Vhod s Figovčevega dvorišča

TELEFON ŠTEV. 27-51
USTANOVljENO L. 1899

FRANC GOLOB

specialna trgovina gospodinjskih predmetov
LJUBLJANA — Wolfova ulica

Ogled
zaloge
pove vse

Jedilno orodje — Kuhinjska posoda — Specialna kuhinjska posoda za hotele, gostilne in zavode. — Oprema za neveste — Kuhalni aparati — Štedilniki

Avtomatične
in
druge
tehtnice

popravlja in renovira tvrdka
LOVRO ROZMAN, LJUBLJANA
Grudnovo nabrežje 5 / Telefon 29-97

Veležganiarna

tvornica likerjev, ruma, vinjaka, vina - vermuta, bermeta, malinovca iz gorskih malin

VIKTOR MEDEN

LJUBLJANA
Celovška cesta 10
Telefon št. 20-71

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1938

Začetek: 6. marca

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo: Zvanično biro lajpcijskog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/L.

in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies,
Ljubljana, Tyrševa c. 33
Telefon 27-62 in

Jos. Bezjak,
Maribor, Gosposka ul. 25
Telefon 20-97

poslovne knjige

kakršne nudi

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II